SLYŠENÍ V EVROPSKÉM PARLAMENTU

ODPOVĚDI NA DOTAZNÍK PRO KANDIDÁTA NA KOMISAŘE

pan Rocco BUTTIGLIONE

(Spravedlnost, svoboda a bezpečnost)

Část B – specifické otázky

Otázky parlamentního výboru LIBE

1. Zavazuje se navržený kandidát na komisaře seznámit se se zprávami o Tampere II, které Komise ES předložila Evropské radě v červnu 2004, nebo upozornit EP na body, které nemá v úmyslu převzít nebo které by chtěl změnit, a uvést důvody, které ho k tomu vedou?

Ano. Zcela se ztotožňuji s prvními směry navrženými ve víceletém plánu v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, který Komise předložila v červnu. Také jsem se velmi zajímal o návrh zprávy o této problematice, kterou vypracoval Váš předseda, pan Bourlanges. Především bych Vám chtěl poblahopřát k tomu, jakým způsobem jste předložili své priority se zřejmou orientací na potřeby a práva občanů a národů Evropy. Také jsem s potěšením vzal na vědomí Váš názor na to, že je potřeba plně využít současné Smlouvy, zejména čl. 67 odst. 2. K tomu se ještě podrobněji vrátím v odpovědi č. 3.

Jak jsem již mnohokrát řekl, velmi si cením a uznávám současného komisaře pana Antonia Vitorina, s nímž jsem již měl čest se setkat a diskutovat o „Tampere II“. Jsem si jist, že mě také bude v říjnu plně informovat o vývoji diskusí o novém víceletém plánu v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí.

2. Zavazuje se navržený kandidát na komisaře využít se souhlasem ostatních členů kolegia všech stávajících opatření přijatých na základě platných smluv ve snaze posílit princip demokratického zastoupení orgánů Unie?

Všechny orgány Unie musejí ve skutečnosti fungovat co nejdemokratičtěji a s ohledem na úlohu, která jim je ve Smlouvách přisouzena. V oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva je především nutné, jak je vysvětleno dále v otázce č. 3, rozšířit prostor pro spolurozhodování pomocí rozhodnutí uvedeného v čl. 67 odst. 2 Smlouvy o Evropském Společenství.

Zavazuje se navržený kandidát na komisaře:

3. naléhat na Radu, aby nejpozději 5. listopadu tohoto roku přijala rozhodnutí, které již měla přijmout 1. května 2004, tj. rozhodnutí přejít na postup spolurozhodování v případě opatření stanovených v hlavě IV Smlouvy o EU, a to zejména v oblasti přistěhovalectví (článek 67 Smlouvy o ES a prohlášení č. 5 připojené ke Smlouvě z Nice)?

Ano. Jak jsem již uvedl, sdílím názor, že je nutno zcela využít možností, které poskytuje Amsterodamská smlouva a smlouva z Nice, a to co nejdříve. Podle čl. 67 odst. 2 Smlouvy o ES by měla Rada přijmout rozhodnutí o zavedení postupu spolurozhodování pro některé nebo všechny oblasti uvedené v hlavě IV, na něž se stále vztahuje požadavek jednomyslnosti v Radě a o nichž je Parlament pouze konzultován. Na oblasti občanského práva, v níž se na většinu od 1. února 2003 vztahuje postup spolurozhodování, je vidět, jak jsou účinné hlasování kvalifikovanou většinou a demokratická legitimita, kterou přináší Parlament jako jeden ze zákonodárců, pro rozhodování prospěšné.
Výsledky nedávného průzkumu Eurobarometru jsou jasné: občané EU právem očekávají, že se společné politiky v oblasti azylu, přistěhovalectví a ochrany hranic prosadí co nejdříve. V prohlášení č. 5 připojeném ke Smlouvě z Nice učinily členské státy jasný a správný politický závazek, že vypracují procesní postupy, které to budou umožňovat.
Rada by nyní měla respektovat tyto své závazky a čím dříve tak učiní, tím lépe.
Domnívám se, že zasedání Evropské rady dne 5. listopadu by mohlo přinést v této oblasti obrat. Dohoda o Ústavní smlouvě ukázala politickou vůli rozšířit postup spolurozhodování prakticky na všechna rozhodnutí v oblasti spravedlnosti, svobody a bezpečnosti. Tuto Smlouvu musejí nyní členské státy ratifikovat. Avšak v listopadu by měla Evropská rada požádat Radu, aby učinila, co podle současných Smluv může. Jasné rozhodnutí ve prospěch postupu spolurozhodování ukáže sdílenou snahu rozvíjet společný postoj, přičemž je zásadní pro realizaci nového víceletého plánu v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí.

4. přiznat EP skutečné právo prosazovat legislativní podnět, zejména pokud příslušné právní předpisy spadají do oblasti spolurozhodování (III.234 návrhu Ústavy nahrazující článek 192 Smlouvy o EU)?

Na základě Smlouvy o ES může Evropský parlament stejně jako Rada požadovat, aby Komise předložila vhodný návrh (článek 192 Smlouvy o ES), i když se příslušná oblast neřídí postupem spolurozhodování. Komise obvykle těmto požadavkům vyhoví; v každém případě v souladu s rámcovou dohodou s EP (bod 5) musí Komise předložit rychlou a dostatečně podrobnou odpověď na tyto požadavky.

Evropský konvent diskutoval o otázce, zda je potřeba stanovit, kdo má disponovat právem legislativního podnětu, avšak v Ústavě nakonec potvrdil stávající situaci a svěřil Komisi výlučné právo podnětu (článek I-26) a začlenil do ní povinnost Komise reagovat na požadavky EP a Rady (článek III-332 a III-345). S ohledem na skutečnost, že Komise plní své úkoly za politické kontroly ze strany Evropského parlamentu, tato současná a budoucí ustanovení podle mého názoru tvoří soudržný a vyvážený celek.

V tomto kontextu bych rád zdůraznil, že pro soudržnou činnost Unie je velmi důležité dobré plánování práce mezi jejími orgány. Jsem velmi rád, že v Ústavě je výslovně uvedena zásada ročního a víceletého plánu, který mají orgány schválit (čl. I-26 odst. 1). Podle mého názoru by bylo efektivnější a logičtější uvážit a vyhodnotit požadavek Evropského parlamentu týkající se budoucího legislativního podnětu v kontextu diskusí mezi orgány o plánování spíše než *ad hoc* podle článku III-332. V tomto duchu považuji za zásadní aktivní účast Evropského parlamentu při stanovování nového víceletého programu v prostoru svobody, bezpečnosti a spravedlnosti, což bude z hlediska účinné realizace tohoto programu zásadní.

5. nesmířit se s odmítnutím spolurozhodovací pravomoci EP jak v běžných legislativních návrzích, tak ve věci návrhů Komise ES přijatých postupem zvaným „komitologie“, a již nyní v tomto smyslu změnit rozhodnutí Rady 468/99 (jak je stanoveno v čl. I.35 odst. 2 návrhu Ústavy)?

Co se týká běžných legislativních návrhů, Komise by měla mít možnost zachovat si právo podnětu a rozhodovat o vhodnosti a obsahu svých návrhů. Nesouhlasí-li Evropský parlament s návrhem Komise, jakožto zákonodárci mu přísluší schválit příslušné pozměňovací návrhy.

Co se týká reformy postupu komitologie, Komise se ve svém pozměněném návrhu ze dne 22. dubna 2004 zavázala, že při všech prováděcích opatřeních s obecnou platností, jejichž cílem je použití základních prvků či úprava určitých jiných prvků základních aktů schválených postupem spolurozhodování – cituji – „bude brát v úvahu postoj Evropského parlamentu a Rady v případě námitek jednoho či druhého legislativního orgánu“. V případě neshody s jedním anebo druhým legislativním orgánem bude moci s tím, že zohlední postoj zákonodárců, buď předložit legislativní návrh postupem spolurozhodování, nebo schválit svůj návrh původního opatření, schválit svůj pozměněný návrh, nebo stáhnout svůj návrh opatření. Ve všech těchto případech výše uvedený návrh předpokládá, že Komise bude informovat zákonodárce o důvodech, které ji coby výkonný orgán Společenství vedly k tomu, že přijala to nebo ono rozhodnutí. Tento pozměněný návrh, který bere v úvahu pozměňovací návrhy uvedené v Corbettově zprávě ze dne 3. září 2003, by ještě měl být předmětem jednání s Radou.

Právní situaci mění čl. I-35 odst. 2 Ústavy, v němž je stanoveno, že se na Komisi deleguje zákonodárná pravomoc, přičemž tato pravomoc bude logicky podrobena kontrole ze strany zákonodárce. V tomto případě ovšem bude zákonodárce moci odvolat zmocnění a/nebo zablokovat přijetí delegovaného nařízení.

6. navrhnout Radě alespoň systematickou konzultaci EP při uzavírání jakékoli mezinárodní dohody nebo přijímání „společného postoje“, který se týká třetího pilíře, s ohledem na to, že nad těmito texty neexistuje parlamentní kontrola ani na úrovni členských států, a plně informovat parlamentní výbor a systematicky zaujímat postoj k legislativním podnětům členských států nebo k provádění opatření přijatých EU?

Existují mezinárodní dohody založené na kompetenci Společenství, které se zabývají důležitými otázkami, jako je readmise, právní spolupráce v občanských věcech nebo ustanovení týkající se spravedlnosti a vnitřních věcí v obecných dohodách o přidružení či spolupráci. V těchto případech bych se snažil zajistit, aby byl Evropský parlament do této činnosti plně zapojen, jak to stanovuje článek 300 Smlouvy o založení Evropských společenství. Pokud jde o dohody, které se zabývají konkrétně otázkami třetího pilíře, jež jsou zakotveny v článku 38 a 24 Smlouvy o Evropské unii, jednání vede předsednictví Rady, přičemž úlohou Komise je mu být nápomocna. V současné době neexistuje právní povinnost Rady konzultovat s Parlamentem, avšak Rada tak jistě může učinit. Byl bych rád, kdyby k tomu docházelo, a zasadím se to, aby se tato možnost v rámci příštích předsednictví Rady probírala. Jsem rád, že Ústavní smlouva rozšiřuje práva Evropského parlamentu tak, aby se plně zapojoval do práce v této oblasti.
V souladu s interinstitucionální dohodou souhlasím s tím, že je nezbytné, aby Komise i nadále poskytovala Evropskému parlamentu úplné informace o iniciativách členských států. Domnívám se, že se loajální spolupráce mezi orgány – což je zásada, která je zakotvena ve Smlouvách – musí odrážet v řádné a trvalé výměně informací. Unie funguje nejlépe, když si všechny orgány rozumějí a společně přinášejí výsledky, které jim jsou vzájemně ku prospěchu. Samozřejmě že členské státy, které představují své iniciativy, dokáží jejich účel a užitečnost vysvětlit lépe než Komise. Jako komisař bych navrhl, aby kolegium podpořilo současnou praxi, kdy Komise systematicky schvaluje formální stanovisko týkající se legislativních iniciativ členských států. Tato stanoviska by měla být ústně sdělována výboru i na plenárním zasedání.

Co se týká provádění, v případě oblastí, které spadají do prvního pilíře, je při převádění schválených směrnic Společenství do právních předpisů členských států potřeba dodržovat stávající běžné postupy. V případě třetího pilíře bych navíc ke zprávám, které jsou od Komise požadovány podle několika rámcových rozhodnutí, uvažoval o posílení šíření informací o provádění pomocí informační tabule, což je nástroj, který bych se snažil zachovat v rámci nového víceletého programu, a rozvíjel bych následné sledování iniciativ třetího pilíře a nástrojů pro podrobnější sledování. Avšak musím zdůraznit, že až do ratifikace Ústavní smlouvy, která rozšiřuje běžnou kontrolní úlohu Komise na veškeré předpisy v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, bude poskytování informací o realizaci nástrojů třetího pilíře záviset na tom, zda je Komise od členských států získá.

7. změnit nařízení 1049/2001, aby a) byla zajištěna průhlednost legislativních rozprav v Radě (jak je stanoveno v čl. I.23 odst. 5, čl. I.45 odst. 2 a v čl. II.42 návrhu Ústavy) a b) aby byl zajištěn přístup k důvěrným informacím a/nebo parlamentní kontrola nad důvěrnými informacemi, se kterými zacházejí instituce mající vztah k prostoru svobody, bezpečnosti a práva (což je běžná praxe mezi národními parlamenty a vládami členských států)?

Zcela sdílím snahu Parlamentu o zajištění transparentnosti legislativních rozprav v Radě. Podle současných ustanovení smlouvy existují dva způsoby, kterými lze usilovat o dosažení transparentnosti:

- Veřejnost má přístup k příslušným dokumentům na základě nařízení 1049/2001; legislativní dokumenty Rady jsou často přístupné přímo na webových stránkách na Internetu,
- V souladu s článkem 207 Smlouvy o ES jsou výsledky hlasování a vysvětlení k hlasování a k zápisům z jednání zveřejňovány.

Návrh Smlouvy ustavující Evropskou ústavu jde pro zajištění otevřenosti ještě dále: V čl. 49 odst. 2 je uvedeno, že při hodnocení a schvalování legislativního návrhu jsou zasedání Rady veřejná. Toto ustanovení bude platit, až Ústava vstoupí v platnost; k tomu nebude potřeba měnit nařízení 1049/2001.

Na druhé straně Parlament klade otázku svého přístupu k důvěrným informacím vztahujícím se k prostoru svobody, bezpečnosti a práva, které mají k dispozici ostatní orgány, aby mohl provádět účinnou kontrolu. Účelem nařízení 1049/2001 je stanovit zásady a omezení platné pro právo veřejnosti na přístup k dokumentům, jak to umožňuje článek 255 Smlouvy. Neodvolatelné právo Parlamentu na přístup k informacím jde samozřejmě dále než právo veřejnosti v této oblasti. Chtěl bych připomenout, že specifická pravidla již platí pro předávání důvěrných informací Komise Parlamentu; tato pravidla jsou obsažena v příloze III rámcové dohody, kterou podepsali oba předsedové dne 5. července 2000.

8. poskytnout Evropskému parlamentu a národním parlamentům při každoroční rozpravě o prostoru svobody, bezpečnosti a práva podrobnější informace o problémech, které se vyskytly při jeho vytváření, včetně podrobného popisu postojů a výhrad jednotlivých států a možných řešení k jejich překonání? Zavazujete se zajistit, aby byl Parlament průběžně informován o činnosti skupiny členských států skupiny „G5“ nebo o jiné posílené spolupráci podle článků 40 a 40b Smlouvy o EU?

Ano, bylo by mi velkou ctí, kdybych se ve funkci odpovědného komisaře mohl zúčastnit výroční rozpravy Evropského parlamentu o prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Myslím si, že každoroční bilancování je velmi důležité z hlediska vzájemné výměny názorů o dosažených cílech, zjištěných nedostatcích a prvořadých úkolech pro další práci. V průběhu těchto diskusí bych Vám chtěl poskytnout své podrobné hodnocení hlavních problémů, k nimž došlo při ustavení prostoru svobody, bezpečnosti a práva, a probrat s Vámi možná řešení. Musím však zcela jasně říci, že mi jako komisaři nepřísluší poskytovat podrobný výčet postojů a výhrad jednotlivých zemí. To je úlohou Rady, kterou při každoroční rozpravě zastupuje její předsednictvo.

Tato oblast politiky zažívá mimořádné období rozvoje a vyžaduje přísnou demokratickou kontrolu na evropské i národní úrovni. Považoval bych udržení šestiměsíčního informačního nástroje za prostředek, který má tento proces usnadnit. Spolu se svými odděleními Vám budu k dispozici pro diskuse o specifických otázkách a s touto nabídkou bych také rád oslovil národní parlamenty.

Co se týká práce v rámci skupiny „G5“, jak víte, jedná se o čistě neformální forum, které dle mého názoru představuje možnost, kdy si některé členské státy mohou vyměňovat informace o aktuálních otázkách. Komise se těchto zasedání neúčastní.

Samozřejmě, že Vás budu informovat o současné práci, do níž je zapojeno omezené množství členských států a která v budoucnu může vyústit do vytvoření základu pro posílenou spolupráci, což je mechanismus, který spadá do rámce současné Smlouvy.

Domnívám se, že by se to mohlo osvědčit v případech, kdy menšina členských států nesdílí cíl, jehož má být dosaženo, avšak pouze v těch případě, a to zdůrazňuji, kdy se to bude dít v rámci Smlouvy.

9. Jaká opatření má v úmyslu kandidát na komisaře přijmout ve snaze posílit požadavek na větší ochranu základních práv, který sám o sobě může zajistit vzájemnou důvěru mezi členskými státy a občany při budování Evropy? Zavazuje se kandidát na komisaře prosadit v co nejkratší době přistoupení Evropské unie k Úmluvě o lidských právech?

Především bych chtěl podotknout, že bych byl poctěn, kdybych byl odpovědný za ochranu základních práv a občanství v Evropské unii. Základní práva a občanství tvoří základ Evropské společenské smlouvy. Jejich dodržování bude základem všeho, co mám v plánu v průběhu svého funkčního období coby komisaře pro spravedlnost, svobodu a bezpečnost učinit.

Unie je založena na zásadách svobody, demokracie, dodržování lidských práv a základních svobod a na zásadě právního státu. Učiním vše, co bude v mých silách, aby byli občané průběžně informováni o svých právech. Budu i nadále podporovat Chartu základních svobod, což je zásadní text vymezující osobní, občanská, politická, ekonomická a sociální práva občanů a obyvatel Evropské unie. Současná Komise předložila sdělení týkající se článku 7 Smlouvy o Evropské unii. Podporuji toto sdělení a jeho zaměření na prevenci porušování základních práv pomocí poskytování informací, vzdělávání a spolupráce. Podporuji myšlenku interinstitucionálního dialogu, který by měl v tomto rámci probíhat.

Považuji přistoupení Evropské unie k Evropské úmluvě o lidských právech za důsledek toho, že se tato Charta stala součástí právně závazné Ústavní smlouvy, což je zásadním prvkem účinné snahy Evropské unie chránit základní práva. Je na čase začít stavět na vykonané práci. Než Unie bude moci uzavřít smlouvu o přistoupení k Evropské úmluvě o lidských právech, musí vstoupit v platnost Ústavní smlouva, a proto bych navrhoval, aby Komise co nejdříve a po dohodě s Evropským parlamentem a Radou zahájila práci nezbytnou k urychlení procesu, který k uzavření této smlouvy povede.

10. Jaký budete mít program, pokud jde o prosazování zásady dodržování lidských práv v Evropské unii? Zajistíte, aby byly k dispozici zdroje a nástroje pro podporu stálého dialogu a výměny informací mezi národními a evropskými zákonodárci a mezi evropskými soudními dvory a ústavními soudy členských států, aby mohlo docházet k výměně zkušeností a osvědčených praktických postupů a aby bylo možno vymezit referenční normy na úrovni Unie?

Rozhodnutí rozšířit mandát Evropského střediska pro sledování rasismu a xenofobie, a vytvořit tak Agenturu pro základní práva je podle mého logickým vyústěním narůstajícího významu otázek základních práv v Evropské unii. Jsem rád, že současná Komise zahájila konzultace s Evropským parlamentem a občasnou společností, aby mohla vypracovat návrh na vytvoření této agentury. Dbal bych na to, aby byly názory vyjádřené v průběhu této práce brány v úvahu. Agentura bude mít klíčovou úlohu při rozvoji skutečné kultury respektování základních práv v Evropě.

Kolegiu bych také navrhl, aby pomocí nástroje na hodnocení vlivu udržovala a posilovala interní kontrolu všech legislativních nástrojů, aby byla zajištěna jejich kompatibilita s Chartou základních práv.

Domnívám se, že výměna informací a osvědčených postupů mezi členskými státy je, pokud chceme podporovat a posilovat dialog o těchto otázkách, zásadní. Zasadil bych se o podporu tohoto propojení a byl bych připraven pomáhat při jeho zavádění v takových oblastech, jako je dialog mezi soudními dvory EU a ústavními soudy členských států.

V oblasti výměny informací mezi národními a evropskými zákonodárci osobně podporuji opatření stanovená v Protokolu o úloze národních parlamentů v rámci Evropské unie, který tvoří přílohu Amsterodamské smlouvy. Velmi bych uvítal, pokud by k legislativní činnosti v prostoru práva, svobody a bezpečnosti a v oblasti základních práv přispěl výbor COSAC. Demokratickou kontrolu považuji za nezbytnou a chtěl bych zdůraznit úlohu národních parlamentů při dodržování zásady subsidiarity s ohledem na legislativní návrhy v této oblasti, pro niž Ústavní smlouva předpokládá posílený mechanismus.

11. Souhlasíte s tím, že svobodné a pluralitní sdělovací prostředky jsou základním předpokladem plného respektování práva na svobodu vyjadřování a na přístup k informacím? Ztotožňujete se s názorem, že EU má politickou, morální a právní povinnost zajistit v oblastech své působnosti, aby bylo respektováno právo občanů EU na svobodné a pluralitní sdělovací prostředky?

Ale jistě! S tímto prodemokratickým výrokem nemohu než souhlasit: svobodné a pluralitní sdělovací prostředky jsou skutečně základním předpokladem plného respektování práva na svobodu vyjadřování a na přístup k informacím. Jsem si plně vědom hodnotné práce výboru na začátku tohoto roku, která měla za cíl přísně hodnotit situaci v některých členských státech a prověřit možnosti zlepšení. Unie a zejména Komise mají povinnost zajistit v rámci svých pravomocí dodržování práv občanů EU. Jak víte, čl. 11 odst. 2 Charty základních práv

dodržování těchto práv vyžaduje. Ačkoli sdělovací prostředky nepatří do mého portfolia, podporoval bych v tomto smyslu vysokou úroveň dodržování práv občanů EU v této oblasti.

12. Souhlasil byste s tím, že by na evropské úrovni měly být přijaty právní předpisy zakazující politickým činitelům nebo kandidátům na politické funkce mít rozsáhlé ekonomické zájmy ve sdělovacích prostředcích, aby nedocházelo ke střetu zájmů? Předložil byste návrhy s cílem zajistit, aby členové vlády nemohli zneužívat své podíly ve sdělovacích prostředcích pro politické účely?

Na základě této otázky vyvstává jiný důležitý problém, kterým se zabývá zpráva tohoto výboru schválená v květnu letošního roku. Všichni političtí činitelé a jednotliví kandidáti musejí respektovat zásady svobody a demokracie a dodržovat lidská práva a základní svobody. Jako člen kolegia komisařů bych byl pro to, aby se uvažovalo o možných opatřeních, která by měla zabránit konfliktu zájmů, a to v rámci pravomoci Komise. Domnívám se, že zvýšení transparentnosti s ohledem na ekonomické zájmy politických zástupců, včetně vlastnictví či finanční účasti ve sdělovacích prostředcích, je důležitým krokem.

13. Zavazujete se předložit v zájmu dodržování základních práv návrhy evropských právních předpisů týkající se boje proti rasismu, antisemitismu a všem druhům diskriminace? Jaká opatření ze strany Komise navrhnete v rámci boje proti diskriminaci a k posílení ochrany menšin, zejména romských občanů, jichž je po rozšíření 1. května v EU celkem 9,5 milionu? Navrhnete střednědobou strategii koordinace programů a politiky ve vztahu k Romům, které budou založeny na respektování jejich lidských práv? Jste pro zřízení „sekretariátu pro Romy“ v rámci Komise?

Jak víte, v posledních letech byl podle článku 13 Amsterodamské smlouvy učiněn pokrok ve formě schválení dvou směrnic proti diskriminaci. V tomto ohledu bych se snažil o to, aby kolegium komisařů zajistilo účinné prosazování a podporu nových práv zaručených Společenstvím v celé EU. Procesy ve věci porušení práva ze strany těch členských států, které plně nepřevedly tyto směrnice, jsou nyní v plném proudu. Domnívám se, že akční program na podporu těchto dvou směrnic za 100 milionů eur by měl pokračovat. Zcela jistě přispívá k lepšímu pochopení otázky rasismu a dalších forem diskriminace.

Jsem toho názoru, že založení „orgánů pro rovnost“ v každém členském státě bude důležité při pomáhání občanům prosazovat jejich práva. Byl bych také rád, aby pokračovala pětiletá informační kampaň „Pro různorodost – proti diskriminaci“.

Mimoto současná Komise již předložila návrh rámcového rozhodnutí o boji proti rasismu a xenofobii. Usuzuji, že jeho smyl je dvojí: za prvé zajistit, aby rasismus a xenofobie byly ve všech členských státech trestné a vztahovaly se na ně účinné, přiměřené a odstrašující tresty, které by od takových činů odrazovaly, a za druhé zlepšit a podpořit soudní spolupráci odstraněním možných překážek. Je potřeba, aby tento nástroj Rada schválila co nejdříve.

Jednou z věcí, které mi zvláště leží na srdci, je potřeba zesílit činnost na ochranu a podporu integrace menšin po rozšíření EU. To se týká zejména romského obyvatelstva, které v rozšířené

Unii společně tvoří největší etnickou menšinu. Snažil bych se, aby sbor komisařů zajistilo koherentní a účinnou spolupráci všech politik EU a jejích finančních nástrojů[1]. Jsem si vědom toho, že současná Komise se již snaží o vypracování integrovanějšího přístupu k akcím a finančním nástrojům, které mohou pomoci řešit problémy Romů. Domnívám se, že bychom měli začít shromažďovat příklady osvědčených postupů (z programů EQUAL, ESF, PHARE apod.), které mohou být dále předávány členským státům, kde žije romské obyvatelstvo. Možná že nenajdeme řešení na všechny problémy, ale ubezpečuji Vás, že se zasadím o to, aby nová Komise udělala s ohledem na problematiku Romů, co bude v jejích silách. Chtěl bych v této souvislosti zmínit otázku vzdělávání, která je mimořádně důležitá.

14. Máte v úmyslu snažit se, aby Komise naléhala na dohodu o dvou dalších právních nástrojích, které jsou nezbytnou součástí právního rámce pro migraci a azyl, tj. směrnice o dlouhodobém povolení k pobytu pro uprchlíky a osoby požívající další ochrany a směrnice o minimálních normách při organizaci návratů? Jaké podněty máte v úmyslu dát pro další směřování k vytvoření společného postupu při udělování azylu a jednotného statutu azylu, jak je stanoví nová Ústavní smlouva (čl. III-167 odst. 2)?

Ano, domnívám se, že je důležité rozšířit rámec společné politiky týkající se udělování azylu a přistěhovalectví pomocí směrnice o dlouhodobém povolení k pobytu pro uprchlíky a osoby požívající další ochrany a směrnice o minimálních normách při organizaci návratů. Komise v současné době vypracovává návrhy směrnic v této oblasti, přičemž je konzultuje s členskými státy, a já bych chtěl tyto návrhy předložit Radě a Parlamentu na začátku roku 2005.

Jak jsem již zdůraznil v odpovědi na třetí otázku, doufám, že oba návrhy budou schváleny pomocí postupu spolurozhodování. A pokud jde o návrh týkající se organizace návratů, základní podmínkou je, aby se Rada rozhodla – v souladu s povinností, kterou má podle čl. 67 odst. 2 Smlouvy a která je odůvodněna v prohlášení č. 5 Niceské smlouvy – o přistoupení k postupu spolurozhodování v otázkách uvedených v čl. 63 odst. 3 písm b) (nelegální přistěhovalectví).

V červenci tohoto roku vydala Komise sdělení o jednotném postupu, které v obecných rysech nastiňuje možnost, jakým způsobem by se mohlo dojít k vytvoření společného postupu při udělování azylu a jednotného statutu azylu. Zejména je v něm uvedena potřeba přípravné fáze, která bude stavět na poznatcích z jednání a realizace první fáze společného evropského systému udělování azylu, a stanoveny prvky, které jsou vhodné pro zpracování legislativní formou. Zároveň lze pomocí tohoto přístupu definovat oblasti, v nichž je možno dosáhnout harmonizace bez legislativy, kdy by však byla vhodnější posílená správní spolupráce mezi členskými státy v praktických otázkách. Je to přístup, který považuji za prozíravý, rozumný a politicky proveditelný a který budu proto podporovat.

15. <u>Pokud jde o rozvoj politiky partnerství se zeměmi původu uprchlíků a migrujících osob, jaký je Váš postoj ke společné iniciativě Itálie a Německa, která má za cíl otevřít přijímací střediska pro migranty, jež by vyřizovala žádosti o azyl mimo území Evropské unie?</u>

Především nemůžeme politiku imigrace považovat za izolovanou iniciativu, nýbrž za součást obecné politiky Evropské unie. Naše další diskuse se musí zaměřovat tímto směrem.

Události kolem lodi Cap Anamur silně ovlivnily diskusi o nových přístupech k řešení migračních pohybů, včetně nucené migrace. Tato nehoda znovu potvrdila, že stále existují tlaky, které nutí lidi cestovat do EU a hledat zde práci či ochranu, a že EU musí na tento konkrétní problém najít jasnou, důvěryhodnou a důraznou odpověď. Musíme nalézt schůdnou alternativu k tajným a nebezpečným praktikám převaděčů, které ohrožují jak lidi, kteří mají legitimní nárok na mezinárodní ochranu, tak i migranty, kteří se do členských států snaží dostat s vidinou lepšího života. Je zřejmé, že toho je možno docílit pouze pomocí plného partnerství se zeměmi původu a s tranzitními zeměmi. Itálie a Německo ukázaly, že jsou pevně rozhodnuty tento problém řešit a v tomto směru předložily jisté konkrétní návrhy. Tyto návrhy jsou vítaným příspěvkem do probíhající debaty uvnitř EU a já budu rád, když budou dále rozpracovány a když se v Radě a Evropském parlamentu bude diskutovat o výhodách a proveditelnosti těchto návrhů.

Tyto návrhy by měly být slučitelné a měly by doplňovat „dvojkolejný“ přístup, který Komise dosud zaujímala. Tyto návrhy vyžadují, aby byl nejdříve vytvořen Společný evropský systém udělování azylu (CEAS), jenž bude v EU zaručovat ochranu těch, kteří ji skutečně potřebují, a zároveň členským státům nabídne účinné prostředky, jak zabránit zneužívání systému udělování azylu lidmi, kteří přicházejí za lepším životem, kteří však nemají žádné požadavky týkající se ochrany. Systém CEAS je založen na předpokladu, že společná politika by měla omezit protiprávní sekundární pohyb a umožnit členským státům, aby se vypořádaly s důsledky příchodu žadatelů o azyl do EU v duchu solidarity a sdílení tohoto břemena. Tuto vnitřní dimenzi azylové politiky EU doplňuje vyvážený postoj, který Komise v červnu 2004 přijala ve sdělení „zlepšení přístupu k trvalým řešením“, jež vytyčuje roli EU při zlepšování mezinárodního režimu ochrany v plném partnerství se zeměmi v tomto regionu. Tento postoj je založen na lepším řízení přístupu na území členského státu pro osoby vyžadující mezinárodní ochranu a na zvýšení možnosti ochrany ze strany regionů původu, tak aby se uprchlíkům rychle dostalo účinné ochrany a aby tato ochrana co nejvíce odpovídala jejich potřebám, což by snížilo nutnost protiprávního sekundárního pohybu.

Prvotní návrh, který předložily dva zmíněné členské státy, reagují na specifickou situaci posledních tranzitních zemí, kde se migranti a uprchlíci před vstupem do EU zdržují. Zvláštní povaha těchto zemí a složitost problémů, kterým čelí, si vyžadují specifický postup v rámci dvojího přístupu, jak bylo uvedeno výše. EU by se měla snažit budovat na představě bezpečných třetích zemí, jak je to zahrnuto ve směrnici Rady o postupech při udělování azylu, která by měla být brzy formálně schválena. Naším prvotním cílem by mělo být řešení humanitárních potřeb a ochrana Středomoří před tím, aby se stalo „pohřebištěm“. Těm, kteří se nacházejí v této situaci, tj. potřebují ochranu a nebudou se moci v těchto zemích integrovat, je nutno nabídnout realizovatelnou, zákonnou a bezpečnou alternativu k převaděčství, mimo jiné pomocí programů přesídlení do EU. Tyto postupy však zároveň musejí být schopny reagovat na smíšený migrační charakter dočasných populací v těchto zemích a usnadnit předávání informací o skutečných

možnostech přesídlení do EU. Akční plány, které budou koncem tohoto roku uzavřeny v rámci evropské sousedské politiky mezi EU a různými zeměmi severní Afriky, představují důležitý rámec pro podporu politického dialogu o těchto problémech a základ pro konkrétní spolupráci a zvýšenou pomoc.

Veškeré nové postupy však budou muset respektovat řadu základních principů, především plné dodržování mezinárodních právních závazků členských států, včetně plné aplikace Úmluvy o postavení uprchlíků z roku 1951, principu „nevytlačování" a Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Kromě toho se veškeré nové postupy musejí zakládat na systému sdíleného břemena uvnitř EU a s hostitelskými třetími zeměmi, spíše než aby se břemeno přenášelo pouze na ně. Tyto systémy by proto měly být založeny na plném partnerství mezi zeměmi původu, tranzitními zeměmi, zeměmi, které poskytly první azyl a zeměmi, kam tito migranti směřují. A nakonec jakékoli nové postupy by měly pouze doplňovat, nikoli nahrazovat Společný evropský systém udělování azylu a legitimní právo osob individuálně a spontánně usilovat o azyl v členských státech EU, což je nejdůležitější.

16. Jak budete vypracovávat iniciativy směřující k legální migraci a k integraci legálních migrantů s přihlédnutím k tomu, že legální způsoby migrace mohou zmírnit tlak na systém udělování azylu ku prospěchu osob, které skutečně potřebují mezinárodní ochranu? Zavazuje se kandidát na komisaře případným stanovením evropských kvót rozvíjet legální přistěhovalectví a současně zajistit integraci přistěhovalců, jak to stanoví nový právní základ, který předpokládá Ústavní smlouva (čl. III-168 odst. 4)?

Domnívám se, že je velmi důležité zaplnit mezeru v právních předpisech EU o legálním přistěhovalectví ustavením společného rámce pro povolování vstupu pracujících migrantů. Nová Ústavní smlouva však zachovává právo členských států stanovit počet státních příslušníků třetích zemí, jimž je povolen vstup, a jakékoli návrhy týkající se evropských kvót jsou proto vyloučeny. Chtěl bych však zdůraznit, že nedávná studie Komise o propojení mezi legálním a ilegálním přistěhovalectvím prokázala, že národní kvóty lze spolu s dalšími opatřeními použít ke zlepšení řízení migračních toků.

Pevně věřím, že iniciativy EU týkající se legálního přistěhovalectví musejí být doprovázeny energickou integrační politikou. Politika týkající se povolování vstupu do země a integrační politika jdou ruku v ruce a musejí se vzájemně podporovat. Členské státy se v této oblasti mohou vzájemně poučit ze zkušenosti a Komise s nimi velmi úzce spolupracuje s cílem zlepšit výměnu informací a nejlepších praktických postupů. Ve shodě s novou Ústavní smlouvou se národní integrační politiky mají rozvíjet jako součást evropského rámce, a jsem proto potěšen, že nizozemské předsednictví s podporou Komise pracuje na definování společných základních principů týkajících se integrace.

Budu také i nadále podporovat propojení mezi všemi zainteresovanými stranami v oblasti integrace a pomáhat při výměně nejlepších praktických zkušeností mezi členskými státy. Chtěl by se zasadit především o zvýšení účasti přistěhovalců na trhu práce, o podporu integračních kurzů, o reakci na rostoucí různorodost obyvatel evropských měst a o rozvoj dialogu s přistěhovaleckými organizacemi.

To však samozřejmě bude možné, pouze pokud bude finanční výhled na období počínající rokem 2007 obsahovat potřebné praktické zabezpečení.

17. Bude navržený kandidát na komisaře poté, co EP zamítl italskou iniciativu týkající se společných letů, nadále podporovat návrh přípravné akce pro financování návratu, tj. financování bez právního základu?

Mechanismus finanční solidarity na podporu politiky návratu se plně shoduje s koherentním, uceleným a vyváženým přístupem k migrační politice a zajišťuje důvěryhodnost politiky legálního přistěhovalectví. Pokračoval bych v obhajobě této politiky v souladu s politikou, kterou prosazuje Komise, a rozvíjel bych ji ve spolupráci s Radou a Parlamentem a samozřejmě s dotyčnými třetími zeměmi. Návrh Komise týkající se přípravných akcí v roce 2005 a 2006 (s rozpočtem 15 mil. eur ročně) na podporu společné politiky návratů prostřednictvím financování specifických programů představuje první krok v rozvoji tohoto specifického finančního nástroje Společenství. Myšlenku takového nástroje podpořila na svých zasedáních v Soluni a v Bruselu Evropská rada, která požádala Komisi, aby představila iniciativy v této oblasti.

Tento nástroj samozřejmě musí získat trvalý právní základ a v rámci nového finančního výhledu by měl od roku 2007 být zahrnut do rámcových programů týkajících se spravedlnosti, svobody a bezpečnosti. Současné přípravné kroky mají za cíl lépe připravit a vyhodnotit obsah a procedurální a finanční mechanizmy tohoto trvalého nástroje a dále zajistit, aby se doplňovaly s ostatními nástroji, jako je např. program Aeneas na spolupráci s třetími zeměmi. Vím, že tato přípravná fáze je z finančního hlediska velmi důležitá, nicméně je z mého pohledu vzhledem ke složitosti problému naprosto nezbytná.

Integrované programy návratu se musejí týkat různých fází tohoto procesu, aby byl návrat těchto osob skutečně zajištěn. Navrhuji, aby tyto programy zahrnovaly jak případy dobrovolného návratu, tak i vynuceného návratu. Chtěl bych zdůraznit, že tato iniciativa bude podporovat právní předpisy EU, protože chci navrhnout, aby Komise na začátku roku 2005 předložila návrh směrnice o společných normách pro návrat. Opakuji, že to je oblast, která si podle mne zcela jasně vyžádá co nejrychlejší přechod k postupu spolurozhodování za použití čl. 67 odst. 2 Smlouvy o Evropském společenství.

18. Jak zajistíte, aby partnerská spolupráce s třetími zeměmi v oblasti migrace a azylu dostatečně zohledňovala potřebu dodržovat práva uprchlíků a jiných osob, které potřebují mezinárodní ochranu, včetně prosazování dodržování lidských práv v zemích původu a rozvíjení schopnosti zajistit účinnou ochranu v zemi prvního azylu? Jak navrhujete rozšířit možnosti přesídlení v Evropě?

Podpora lidských práv a upevnění demokracie jsou klíčovými cíly vnějších politik EU. Jsou proto právem součástí základu, o který se opírají stávající obsáhlé vnější politiky EU týkající se udělování azylu a migrace. S cílem dále prosazovat jejich důležitost byly respektování

demokratických principů, právní stát, práva menšin a základní svobody definovány jako základní prvky programu AENEAS schváleného v březnu 2004, který se zaměřuje na pomoc třetím zemím v oblasti migrace a udělování azylu.

Co se týká konkrétněji udělování azylu, podporuji vyvážený přístup, který Komise v červnu 2004 přijala ve svém sdělení z o „lepším přístupu k trvalým řešením“, v němž je v hlavních rysech představena úloha EU při zlepšování režimu mezinárodní ochrany v plné spolupráci se zeměmi v tomto regionu. Tento postup je na jedné straně založen na lepším řízení přístupu na území členských států pro osoby vyžadující mezinárodní ochranu a na druhé straně na zvýšení možnosti ochrany ze strany regionů původu s cílem usnadnit rychlý přístup uprchlíků k účinné ochraně, která by měla co nejvíce odpovídat jejich potřebám, čímž by se napomohlo snížení protiprávního sekundárního pohybu.

Sdílím názor vyjádřený ve sdělení, že nejlepším způsobem, jak dále postupovat, je založit programy EU na ochranu regionů, které by se zabývaly zvyšováním ochrany v příslušném regionu. Cílem bude nalézt způsoby, kterými by EU mohla zlepšit a nakonec snad i vyřešit prodlužovanou situaci uprchlíků. Tyto programy jsou praktické a funkční a zaměřují se na to, aby ke změně došlo tam, kde to je potřeba. Současná Komise naznačila, že bude uvažovat o nutnosti vypracování pilotního programu EU na ochranu regionů ve vztahu k situaci uprchlíků, kterou Komise považuje za důležitou, v úzké spolupráci s vysokým komisařem OSN pro uprchlíky a při konzultování s Radou. Akční plán by měl být předložen do července 2005 a úplný program EU na ochranu regionů do prosince 2005, přičemž mám v úmyslu tento pracovní program dodržet. Ve sdělení z června 2004 je také navrženo, aby program na přesídlení platný v celé EU hrál důležitou úlohu v rámci programů EU na ochranu regionů. Takový program, který by se uplatňoval podle potřeby, by mohl pomoci při systematičtějším a lépe řízeném vstupu osob, které potřebují mezinárodní ochranu, do EU a měl by být flexibilní a použitelný v konkrétních situacích. Současná Komise zdůraznila, že je nutno navrhnout takový program do července 2005 a já tento cíl plně podporuji.

19. Jaké kroky učiníte, aby se prioritou stala kontrola toho, jak členské státy plní svou povinnost provádět již přijaté právní předpisy v oblasti azylu? Budete v rámci pravomocí Komise postupovat proaktivně, přikročíte v případě potřeby i k žalobě proti členským státům, které neplní svou povinnost správně transponovat a provádět směrnice Společenství? Pokud kontrola odhalí nedostatky a mezery v současném právním rámci Společenství v oblasti ochrany uprchlíků a azylu, využijete právo legislativního podnětu, které má Komise, abyste navrhl změny nebo nové právní předpisy k nápravě situace?

Považuji monitorování prováděcích opatření členských států v oblasti přistěhovalectví a udělování azylu za velmi důležité. Domnívám se, že je nutná zvýšená transparentnost. Aby bylo možno tohoto cíle dosáhnout, mám v úmyslu použít dva přístupy.

První z nich je vskutku proaktivní. Komise by organizovala řadu zasedání kontaktních výborů za účasti odborníků z členských států a předsedala jim, aby jim usnadnila správné použití právních předpisů a aby jim pomohla vyřešit otázky výkladu, pokud se vyskytnou. Vytvoření

kontaktních výborů, jednoho pro každý klíčový právní nástroj, členským státům a Komisi nabídne strukturální základ pro diskusi o praktických řešeních úkolů spojených s implementací právních předpisů. Tento přístup se snaží co nejvíce pomoci členským státům při implementaci a aplikaci právních předpisů Společenství. Tyto výbory by se proto scházely pravidelně jak před termínem pro implementaci, tak i po něm a diskutovaly by otázky interpretace a koordinovanějšího přístupu.

Za druhé zajistím, aby Komise ve své roli strážce Smlouvy přísně sledovala převádění právních předpisů EU v oblasti přistěhovalectví a udělování azylu za použití zavedených postupů na ověřování správného uplatňování právních nástrojů EU. Pokud by tento postup odhalil závažné porušování právních předpisů ze strany členského státu, neváhal bych Komisi navrhnout postoupit takový případ Soudnímu dvoru. Myslím si, že současná Komise postupovala správně, když se v létě rozhodla u Soudního dvora zažalovat 14 případů, kdy členské státy nepřevedly do národní legislativy směrnice v oblasti přistěhovalectví a azylu.

Také bych Vás chtěl ujistit, že pokud budou v průběhu kontroly odhaleny závažné nedostatky a mezery v právních předpisech o minimálních normách podle článku 63, využil bych práva podnětu Komise navrhnout pozměňujících návrhy.

20. Jaká opatření kandidát předpokládá pro posílení ochrany společné vnější hranice Unie? Jak si představuje roli vznikající Agentury pro hraniční kontrolu a jaké jsou jeho názory na možnou budoucí roli agentur pro kontrolu námořních a vzdušných hranic?

Předpokládám, že tato agentura bude základním kamenem pro skutečně integrovanou kontrolu vnějších hranic členských států Evropské unie a chtěl bych zdůraznit, že agentura je sama o sobě opatřením, které má zlepšit a posílit solidaritu mezi členskými státy a Společenstvím při plnění těchto důležitých úkolů. V tomto ohledu se ovšem domnívám, že by bylo užitečné, aby agentura začala spolupracovat s národními orgány odpovědnými za bezpečnostní a celní kontrolu. Co se týká možné budoucí role řídících agentur pro kontrolu námořních a vzdušných hranic, chtěl bych zdůraznit, že agentura odpovídá za všechny vnější hranice. V rámci agentury bude ustavena řada specializovaných oddělení, které budou mít na starost pozemní, vzdušné a námořní hranice a které budou mimo jiné zodpovídat za realizaci pracovní činnosti. Proto není nutné zakládat další agentury, které by se konkrétně zabývaly námořními a vzdušnými hranicemi.

Komise v současné době podniká kroky nutné k přípravě úvodní fáze práce agentury, která má zahájit svou činnost začátkem roku 2005. Avšak první dva roky, tj. do roku 2007, kdy vstoupí v platnost nový finanční výhled, se bude agentura „zabíhat“ a v této době by se měly prozkoumat nové způsoby zlepšení spolupráce při kontrole vnějších hranic a návratu státních příslušníků třetích zemí, kteří v Evropské unii pobývají ilegálně. Vstup v platnost finančního výhledu na období od roku 2007 by měl také zahájit novou etapu vývoje větší solidarity a sdílení břemena na úrovni Společenství v oblasti kontroly vnějších hranic. V této souvislosti by měla být část navýšených finančních prostředků na prostor spravedlnosti, svobody a bezpečnosti vyčleněna na rozvoj kapacit a intenzifikaci práce agentury ku prospěchu všech členských států. V této další etapě je potřeba prozkoumat novou možnou náplň práce agentury (např. schengenské hodnocení a řízení rozsáhlých systémů informačních technologií). Sdělení o finančním výhledu na období 2007 – 2013 ze dne 14. července jasně hovoří o tom, že bude

prozkoumána možnost využití agentury jako koordinačního bodu na zajištění spolupráce mezi všemi klíčovými orgány odpovědnými za kontrolu hranic.

21. Jak bude Komise spolupracovat s členskými státy a s koordinátorem boje proti terorismu, aby zajistila, že EU uskuteční to, co již přislíbila; jaká opatření Komise přijme, aby účinným způsobem zajistila spolupráci mezi členskými státy a také spolupráci EU s třetími zeměmi, zejména s USA? Zohlední Komise obavy z terorismu ve všech svých politikách a vypracuje koherentní přístup k řešení tohoto problému jak z vnitřního, tak i z mezinárodního hlediska? Jaká opatření předpokládá kandidát na komisaře s cílem pomoci obětem terorismu?

Navrhoval bych, aby Komise i nadále aktivně přispívala k práci Rady v úzké spolupráci s generálních tajemníkem Rady / vysokým představitelem pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku a s koordinátorem Rady pro boj proti terorizmu. Zvláštní pozornost je třeba věnovat uplatňování opatření, která jsou požadována v akčním plánu boje proti terorizmu – kde je uvedeno více než 100 opatření – se zvláštním důrazem na financování terorizmu, vypořádání se s jeho důsledky a na ochranu životně důležité infrastruktury. Byl jsem informován, že pan de Vries a oddělení Komise se dohodli na praktických možnostech další práce v nadcházejících měsících. Mezirezortní skupina Komise, kterou doordinuje moje GŘ, vypracuje zprávy na tři témata. Rada bude nápomocna při jejich přepracování do jedné zprávy, která bude předložena na zasedání Evropské rady v prosinci. Z dlouhodobého hlediska se Komise musí soustředit na řešení hlavních příčin terorizmu.

Všeobecně řečeno, Komise, aby mohla koordinovat vnitřní a vnější opatření, už ustavila pracovní skupinu na vysoké úrovni, v níž pracují generální ředitelé s cílem zajistit konzistentnost našich politik. Aby mohlo být tohoto cíle dosaženo, budu úzce spolupracovat s komisařem pro vnější vztahy a ostatními kolegy. Pro plné začlenění protiteroristických opatření do vnějších vztahů EU byly vyvinuty různé mechanizmy. Dohody s třetími zeměmi poskytují rámec pro obsáhlé strategie, které mohou pomoci při řešení hlavních příčin terorizmu. Nové dohody proto systematicky obsahují protiteroristická ustanovení, která zajišťují specifickou technickou pomoc nezbytou při realizaci příslušných usnesení Rady bezpečnosti rady OSN. Důležitou úkolu má také rozvojová pomoc a politický dialog.

Co se týká spolupráce s USA, rád bych zmínil dvě dohody mezi USA a Europolem a dohody mezi EU a USA o vzájemné právní pomoci a vydávání pachatelů. Tyto dvě posledně zmíněné dohody představují historický precedens a ukazují sílu transatlantické solidarity, zejména pokud jde o boj proti terorizmu. Pokračující spolupráce s USA bude zajištěna pomocí různých dialogů mezi EU a USA, které budou součástí nové transatlantické agendy. Nově ustavený politický dialog mezi EU a USA o hraniční a dopravní bezpečnosti, kterému spolupředsedal můj generální ředitel, je dobrým příkladem cílené spolupráce.

Solidarita mezi členskými státy by měla zahrnovat také společnou péči o ty naše občany, kteří se stanou obětmi. Velmi vítám pomoc, kterou Evropský parlament věnuje obětem terorizmu formou nové rozpočtové položky na realizaci pilotního projektu. Komise v současné době hodnotí předložené návrhy. Po madridských teroristických útocích Evropská rada vyzvala Komisi, aby zajistila, že finanční prostředky, které jsou k dispozici v rozpočtu na rok 2004 budou

přednostně vyčleněny na pomoc obětem terorismu. Budu se zasazovat o to, aby mechanismus solidarity bylo možno rozšířit a použít na odškodnění obětí terorizmu. EP by měl být pravidelně informován.

22. Zavazuje se Komise, že bude rozvíjet evropský bezpečnostní plán na základě národních bezpečnostních plánů a že zároveň omezí své přímé intervence jak na úrovni orgánů, tak i agentur (Europol, Eurojust a budoucí evropský prokurátor) na nezbytné minimum? Zavazuje se Komise zavést komunikační sítě a sítě pro výměny informací za účelem bezpečnosti (například prostřednictvím evropského trestního rejstříku) a zároveň zajistit, aby v otázce spolupráce mezi jednotlivými zpravodajskými službami k ní docházelo jak pod demokratickou kontrolou EP, tak i pod kontrolou národních parlamentů a evropských soudců? Zavazuje se kandidát na komisaře co nejrychleji zajistit právní základ a účinné informování EP a jeho začlenění do problematiky, zejména při plánování výzkumných projektů v oblasti bezpečnosti, pro které byla vyhrazena dotace ve výši několika milionů eur (PASR-2004)?

Souhlasím s tím, že v reakci na letošní teroristické útoky ve Španělsku je vypracování evropského bezpečnostního plánu myšlenkou, která si zasluhuje pozornost. Vypracování a realizace evropského bezpečnostního plánu by samozřejmě do velké míry počítala s přispěním členských států. Jsem však přesvědčen, že vzájemné předávání informací o této zločinné hrozbě a její pochopení na úrovni Unie je klíčové. Vzhledem k tomu, že Europol má jedinečnou možnost analyzovat informace ze všech 25 členských států, musí hrát zásadní úlohu. S tímto na paměti by jedním z mých hlavních cílů bylo vypracovat koncepci prosazování práva na základě tajného zpravodajství, aby mohla Rada rozhodovat na základě přesných strategických a operačních hodnocení dodávaných Europolem. Eurojust zde má také hrát klíčovou roli. Přesto nemám v úmyslu nahradit národní orgány na prosazování práva Europolem nebo Eurojustem. Podle mě mají důležitou, ale doplňující úlohu.

Zvýšená výměna informací a tajného zpravodajství je zásadní. Domnívám se, že neochota členských států si plně vyměňovat tajné informace je způsobena nedostatkem vzájemné důvěry a nedostatkem jednotného evropského nazírání na společnou hrozbu. Je nutno prosazovat evropskou informační politiku, která zajistí patřičnou vyváženost mezi zvyšováním všech nezbytných prostředků agentur na prosazování práva, aby mohly bojovat proti terorizmu a závažné kriminalitě s jistotou, že si tajné informace mohou vyměňovat důvěrně, na jedné straně a mezi zajištěním nutné ochrany dat a základních práv a soudní a parlamentní kontroly na druhé straně. Zachování této rovnováhy by pro mě představovalo vedoucí zásadu. Stejná zásada by měla být uplatňována při další práci na propojení databází trestních rejstříků a na pravidlech o ochraně osobních údajů v oblasti soudní a policejní spolupráce.

Mám za to, že EP si v této oblasti musí najít své místo.

Přípravná fáze v oblasti výzkumu bezpečnosti (PARS) – která, jak víte, nevyžaduje právní základ – byla zahájena roku 2004 a má pokračovat do roku 2006. Má za úkol připravit cestu pro „Evropský výzkumný program bezpečnsoti“ (ESRP) financovaný Společenstvím, jehož

zahájení je plánováno na rok 2007. Přípravná fáze byla vypracována na základě široké konzultace mezi zainteresovanými stranami, včetně zástupců Evropského parlamentu.

Do budoucna by měl být EP více zapojen do řízení těchto kroků. Budu úzce spolupracovat se svým kolegou odpovědným za výzkum bezpečnosti a podporovat začlenění širšího programu ESRP (2007 – 2013) do Sedmého rámcového programu pro výzkum a technický rozvoj (RP7).

23. Zavazuje se kandidát na komisaře podporovat přísné normy na ochranu soukromí a osobních údajů v jakékoli oblasti působení EU, a to prostřednictvím revize strategií systematického a nepřiměřeného shromažďování osobních údajů soukromých osob (jak je uvedeno v usnesení EP ze dne 31. března 2004)? Zavazuje se kandidát na komisaře co nejdříve předložit návrh rámcového rozhodnutí, které stanoví normy pro ochranu údajů ve třetím pilíři a který počítá s evropským orgánem v podobě výboru složeného z orgánů členských států (které jsou sdruženy na úrovni Společenství ve skupině stanovené článkem 29 směrnice 95/46)?

Budu usilovat o dosažení přiměřené rovnováhy mezi legitimními požadavky na prosazování práva a ochranou soukromí v souladu se Smlouvami a s Chartou základních práv EU. Přísné evropské normy na ochranu základních práv jednotlivců, zejména jejich práva na soukromí, již existují. Komise se musí i nadále snažit zajistit, aby byla tato ustanovení řádně dodržována.

Nesmíme však ignorovat fakt, že hrozba mezinárodního terorizmu a kriminality se stala prvořadým úkolem v oblasti bezpečnosti. Prohlášení Rady o terorizmu ze dne 25. března 2004 požaduje, aby se řešila otázka sběru informací a jejich snazší výměny. Tento požadavek lze splnit tak, že budou vytvořeny podmínky pro zpřístupnění důležitých a nutných informací orgánům EU na prosazování práva, které budou založeny na společných normách, včetně ustanovení o ochraně údajů.

EU má povinnost prosazovat stabilitu a bezpečnost i za svými hranicemi. Ale zde, stejně jako v případě vnitřních politik, musí být shromažďování osobních údajů přiměřené a vyvážené nutnými zárukami.

Ochrana osobních údajů je v rámci třetího pilíře prvořadým úkolem. Příprava legislativního návrhu, který by stanovoval příslušné normy, je součástí legislativního a pracovního programu Komise na rok 2004. Neexistuje všeobecné pravidlo, protože směrnice 95/46/ES se nevztahuje na zpracovávání osobních údajů veřejnými orgány na prosazování práva pro účely hlavy VI Smlouvy o EU. Musíme navázat na specifická pravidla pro ochranu údajů týkající se Schengenu, Europolu, Eurojustu a celního informačního systému. Návrhy v této oblasti musejí být vypracovávány na základě konzultací s členskými státy a s Europolem a Eurojustem.

Je nutno odlišit založení specifického orgánu od pracovní skupiny podle článku 29, která byla ustavena na základě směrnice 94/46/ES a jež nemá dohlížecí, nýbrž poradní statut. Je potřeba zlepšit spolupráci s národními orgány.

24. Dne 31. března 2004 vyzval Parlament ve svém usnesení týkajícím se ochrany osobních údajů cestujících v letecké dopravě Komisi, aby se postavila proti iniciativám, které směřují k vytvoření centralizované evropské správy údajů obsažených ve složkách cestujících v letecké dopravě. Následně se Parlament rozhodl soudní cestou napadnout jak rozhodnutí Komise, tak dohodu, kterou uzavřela Rada. Mezitím Komise pokračovala ve vyjednávání na úrovni ICAO a zjevně se snažila obejít mnohostrannou dohodou to, čemu bylo možné zabránit v rámci dvoustranné dohody mezi EU a USA. Domníváte se, že by Komise měla odložit tato jednání na úrovni ICAO nejméně do doby, než Soudní dvůr rozhodne o otázkách, které vznesl EP Nepovažujete za nezbytné dodržet zásadu partnerské spolupráce mezi orgány a pouto vzájemné důvěry, která musí charakterizovat vztahy mezi EP a Komisí?

Je mi známo, že na přiměřenost rozhodnutí a mezinárodní dohodu o převodu údajů obsažených ve složkách cestujících v letecké dopravě do USA, které dosud nejsou Soudním dvorem uzavřeny, existují mezi Parlamentem na jedné straně a Komisí a Radou na straně druhé různé názory.. Komise samozřejmě neučiní nic, co by mohlo ovlivnit budoucí rozhodnutí Dvora o tomto případu.

Ačkoliv se nejedná o oblast, která přímo spadá do zodpovědnosti komisaře pro oblast práva, svobody a bezpečnosti, jsem přesvědčen, že se Komise nemůže izolovat od vývoje, který probíhá v rámci jiných fór, jako je například organizace ICAO. Naše členské státy patří mezi 188 smluvních stran ICAO. Je rovněž v zájmu Evropského parlamentu, aby v probíhajících debatách uvnitř ICAO bylo bráněno postavení Evropské unie.

Vzhledem k tomu, co jsem uvedl, se spolu se svými kolegy zodpovědnými za dopravu a vnitřní trh budu snažit zajistit, aby iniciativy nebo činnost Komise zohledňovaly takové důležité oblasti veřejného zájmu, jakými jsou bezpečnostní opatření proti terorismu a jiným vážným hrozbám, a současně snižovaly dopad na práva cestujících a leteckých dopravců na úplné minimum.

25. Zavazuje se kandidát na komisaře vhodnou iniciativou podporovat vyšší kvalitu občanského a trestního práva v Evropě (mimo přeshraniční případy) a zejména stanovit minimální záruky pro předvolané, aby se překonala veškerá neochota členských států při zavádění evropského zatykače a dalších opatření v oblasti vzájemného uznávání?

Ano. Pokud jde o oblast občanskoprávních záležitostí, je to oblast, kde může činnost Společenství přímo reagovat na každodenní problémy občanů. Skutečnost je podle mého taková, že zodpovědnost nesou v prvé řadě členské státy samy, avšak národní systémy soudnictví v Evropské unii bez vnitřních hranic, kde existuje volný pohyb osob a kapitálu, nefungují

a nemohou fungovat nezávisle na sobě. Úkolem EU je zajistit, aby tyto systémy, pokud mají fungovat společně, byly účinně skloubeny a aby zároveň odpovídaly nejvyšším normám jakosti. Chtěl bych dokončit práci na vzájemném uznávání a rozšířit je na nové oblasti, a také bych se postupně snažil o odstranění „doložky vykonavatelnosti“. Snažil bych se rovněž zajistit účinný výkon soudních rozhodnutí.
Pokud jde o trestněprávní záležitosti, a konkrétně o právo na obhajobu, zavazuji se pokračovat ve vytváření politiky na splnění závazku z Tampere o navržení opatření pro boj s kriminalitou „a současně hájit svobody a zákonná práva jednotlivců“. Procesní pravidla musejí poskytovat rovnocenné záruky v celé EU tak, aby mezi členskými státy panovala vzájemná důvěra v systémy trestního soudnictví, která je nezbytná pro řádné fungování takových nástrojů, jako je evropský zatykač. Uvítal bych, kdyby Rada přijala stávající návrh na rámcové rozhodnutí o určitých procesních právech, která se týkají trestních řízení v celé Evropské unii. Dále bych na to navázal tím, že bych prozkoumal minimální záruky založené na důkazech, jako je právo mlčet a společný evropský výklad pojmu rozsudek *in absentia.* Pro jednodušší fungování vzájemného uznávání má tato práce zásadní význam. Jakmile budou tyto nástroje v platnosti, doporučil bych řádné vyhodnocení, aby bylo zajištěno, že členské státy nebudou pouze planě hovořit o ideálu skutečných záruk, ale spíše je budou přímo na místě plně zavádět.

26. Jak zajistíte, aby navrhovaná Agentura pro lidská práva byla efektivním mechanismem kontroly dodržování nejvyšších možných standardů lidských práv, včetně práv podezřelých a obžalovaných v trestním řízení, v celé Evropě?

Chci učinit vše nezbytné pro to, aby bylo realizováno rozhodnutí rozšířit mandát Evropského střediska pro sledování rasismu a xenofobie a aby se z tohoto centra stala Agentura pro lidská práva, jak bylo rozhodnuto na schůzi představitelů členských států v Evropské radě.

Vím, že současná Komise začíná o budoucí agentuře veřejně diskutovat se všemi osobami, kterých se to týká. V případě tak důležitého a citlivého projektu tento postup velmi podporuji. Tato veřejná debata, do které bych se také velmi aktivně zapojil, umožní příští Komisi navrhnout úkoly a zodpovědnosti nové agentury. Podle mého názoru by se tato agentura měla stát klíčovým činitelem v Unii s ohledem na podporu základních práv v rozsahu pravomocí Unie a měla by zabránit duplicitě práce, kterou velmi účinně vykonaly jiné orgány, např. Rada Evropy. Klíčovými otázkami jsou nezávislost agentury jak na orgánech Unie, tak i na členských státech a na nevládních organizacích; dostačující prostředky z rozpočtu a dostatek zaměstnanců; shromažďování přesných a srovnatelných údajů; platforma pro výměnu osvědčených praktických postupů mezi členskými státy; přijímání stanovisek, která budou pomáhat orgánům a členským státům, a zejména zákonodárcům při plnění jejich úkolů.

Pokud jde konkrétně o vysokou úroveň práv podezřelých a obžalovaných, jsem rozhodnut podporovat přijetí stávajícího návrhu Komise na Rámcové rozhodnutí o určitých procesních právech týkajících se trestních řízení. Konkrétní návrhy zahrnují mimo jiné právo na právní radu, právo na tlumočení a překlad pro obžalované s jinou státní příslušností a právo na zvláštní opatření pro osoby, které nerozumějí řízení. Návrh zahrnuje také část týkající se hodnocení a kontroly dodržování a umožňuje členským státům udržovat vyšší úroveň ochrany tam, kde již existuje. O způsobu hodnocení a kontroly musí být ještě rozhodnuto, ale bylo by možné se jím zabývat při debatách o možných úkolech navrhované Agentury pro základní práva.

27. Jaké jsou Vaše priority v otázce nových nástrojů založených na vzájemném uznávání? Vzájemné uznávání by mělo být založeno na opatřeních pro vytváření důvěry. Co máte v úmyslu učinit pro posílení vzájemné důvěry? Jaký bude Váš přístup zejména v otázce vypracování systému školení soudců na evropské úrovni?

Považuji „Program vzájemného uznávání“ přijatý v roce 2000 za základ politiky EU na příští léta.

Za účelem uplatňování tohoto programu v občanskoprávních záležitostech bude mou hlavní prioritou co nejdříve učinit závěry z „agendy z Tampere“, která předkládá návrhy týkající se vyživovací povinnosti a bagatelních záležitostí. Dále bych rád doplnil program vzájemného uznávání ve dvou oblastech: v oblasti závětí, dědictví a majetkových aspektů rodinného práva a v oblasti hodnocení, jak fungují již přijaté nástroje, zejména nařízení Brusel I a Brusel II. Umožnilo by to jejich zdokonalení a usnadnilo by se postupné odstranění „doložky vykonavatelnosti“. Z tohoto hlediska by bylo k posílení důvěry mezi členskými státy potřeba vypracovat pomocná opatření jako určité minimální procesní záruky. Navíc mám v úmyslu zjišťovat, ve kterých oblastech, kromě oblastí zahrnutých do Programu vzájemného uznávání, bude potřeba uplatňovat pravidla EU pro vzájemné uznávání. Mám například pocit, že by rozšíření vzájemného uznávání na soukromé a veřejné dokumenty bylo přínosem pro občany a ekonomické subjekty, takže by tyto dokumenty mohly volně cirkulovat na vnitřním trhu.

Co se týče trestních věcí, domnívám se, že by se program vzájemného uznávání měl aktualizovat. V přípravné fázi soudního řízení by měly prostředky založené na vzájemném uznávání usnadnit získávání důkazů. Pro fázi po soudním řízení by měl být vytvořen ucelený systém vzájemného uznávání konečných rozhodnutí, aby se umožnil přeshraniční výkon rozhodnutí. Tento systém by měl zahrnovat i vytvoření trestního rejstříku rozsudků a prohlášení o nezpůsobilosti. Navíc by se mělo pokračovat ve vytváření mechanismu a kritérií pro výběr jurisdikce v trestněprávních věcech.

Parlament jedná naprosto správně, když slučuje postup vzájemného uznávání a posilování vzájemné důvěry. V rozšířené Evropské unii se musí vzájemná důvěra zakládat na jistotě, že všichni občané EU mají přístup k sytému soudní moci, který splňuje nejvyšší normy jakosti. Posilování procesních záruk a norem, vytvoření systému pro objektivní a nestranné hodnocení stavu soudnictví v trestním řízení, a také zlepšení vzdělávání soudců jsou v tomto ohledu klíčovými momenty. Proto musíme plně využít „výměnného programu pro soudní orgány“, který Parlament ustanovil na roky 2004 a 2005.

28. Jak má Komise v úmyslu reagovat na skutečnost, že některé členské státy nedostatečně nebo nesprávně uplatňují rámcové rozhodnutí o evropském zatykači? Budete usilovat o to, aby se Komise co nejdříve a co nejusolovněji zabývala úkolem sblížit definice trestných činů a postihů za porušení právních předpisů, jak jsou uvedeny v závěrech z Tampere a v návrhu Ústavní smlouvy?

Na základě dostupných informací bych zajistil, aby Komise předložila Evropskému parlamentu a Radě zprávu o fungování evropského zatykače. Nehledě na skutečnost, že se v prováděcích právních předpisech může objevit několik rozporných ustanovení nebo nepřesností, a ve zprávě by samozřejmě byly uvedeny, současné informace o fungování evropského zatykače v praxi ukazují, že nový systém funguje dobře a je skutečným zlepšením ve srovnání s předešlými postupy extradice.

V případě, že se evropský zatykač nepoužívá nebo se používá nesprávně, nemá Komise podle současné Smlouvy právo zahájit řízení ve věci porušení práva ani v případě potřeby žalovat členský stát u Soudního dvora.

V případě rozdílných výkladů nebo sporů mezi členskými státy ohledně používání tohoto nástroje by však věc mohla být jistě předložena Dvoru, pokud by Rada nemohla dosáhnout dohody a pokud by se členský stát rozhodl využít této možnosti. Je rovněž možné, že by Dvůr byl v konkrétním případě požádán o vydání předběžného rozhodnutí. Zpráva může v tomto ohledu poskytnout cenné informace.

Od té doby, co vstoupila v platnost Amsterodamská smlouva, bylo na evropské úrovni za účelem sblížení definice trestných činů a postihů přijato velké množství legislativních návrhů nebo byly podány návrhy, ale ještě se o nich diskutuje v Radě. To platí zejména pro oblasti trestné činnosti uvedené v závěrech z Tampere a v návrhu Ústavní smlouvy. Kromě těchto výsledků budou potřebné další právní předpisy k zefektivnění boje proti závažným přeshraničním trestným činům, zejména v oblasti organizovaného zločinu, finanční kriminality, včetně financování terorismu a počítačové kriminality. Přesněji řečeno, navrhl bych harmonizování základních prvků a postihů za falšování, útoky na informační infrastruktury a za různé formy účasti v zločineckých organizacích.

Zvlášť pozorně bych rovněž sledoval reakce na zelenou knihu týkající se sankcí a prověřil bych, je-li třeba v určitých bodech harmonizovat obecné trestní právo, aby se umožnilo a zjednodušilo vymáhání rozsudku v jiném členském státě než v tom, ve kterém byl vynesen.

29. Evropská rada do konce roku přijme strategii EU v oblasti drog (2005 – 2012). Nedomníváte se, že Komise s podporou EP a Výboru regionů, což jsou dva občanům nejbližší orgány, může hrát důležitou roli v přibližování politiky EU občanům v oblastech jako jsou drogy, které jsou jedním z hlavních společenských problémů? Kdy předloží Komise návrh na první akční plán vycházející z nové strategie? Vzhledem k tomu, že část evropských občanů jasně očekává, že se EU bude tímto problémem efektivně zabývat, nemyslíte si, že je čas, aby Komise zaujala průhlednější a odvážnější přístup ke způsobu, jakým řeší otázky politiky v oblasti drog? A pokud souhlasíte, co byste v současné situaci změnil?

Souhlasím s Vámi, že v přibližování politik EU občanům musejí evropské orgány hrát hlavní roli. Drogy jsou jedním z problémů, které znepokojují občany nejvíce. Nedávný průzkum v Evropě (Eurobarometer) ukázal, že 76 % obyvatel se domnívá, že by boj proti drogám měl být jednou z hlavních priorit EU.

Budu se snažit posílit reakci Komise na tento problém. V prosinci potvrdí Evropská rada na příštích 8 let novou strategii EU týkající se drog, což ukazuje, že se boji proti této hrozbě věnuje velká pozornost. My ovšem musíme přeměnit tyto závazky v konkrétní činy. Proto by měla Komise předložit na začátku roku 2005 návrh na první akční plán EU o drogách, který by se řídil novou strategií.

Komise bude chtít prosadit dialog tvůrců politik s občanskou společností zejména o otázkách, jako jsou drogy. Proto bych navrhoval začlenit do pracovního programu Komise na rok 2005 dynamický dialog s občanskou společností o otázkách drog.

Také naprosto souhlasím s tím, že musíme na tato jasná očekávání reagovat průhlednějším a zřetelnějším přístupem k problému drog. Koordinace drogových politik, což je část mé pracovní náplně, je podle mého názoru politickou prioritou z několika důvodů:

1. Občané EU a vlády členských států, ale také třetí země a mezinárodní organizace nepochybně musejí být schopny zabývat se „jednotným plánem“ na úrovni Komise. To bude pravděpodobně vyžadovat přezkoumání způsobu, jak se situace řeší momentálně.

2. Ačkoliv EU hraje v otázkách drog doplňkovou roli k roli členských států, musíme vyčerpat všechny možnosti dané Smlouvou pro boj s tímto zlem i) zesílením boje proti pašování drog, ii) věnováním pozornosti obětem, poskytováním jim všech možností na znovuzačlenění do společnosti a iii) zařazením protidrogové dimenze do politiky vnějších vztahů.

3. Musíme zajistit, aby se EU I nadále plně zasazovala o vyvážený postup, který zahrnuje také prevenci, pokles poptávky, snížení rizika a léčbu a také aspekty bezpečnosti.

Jako komisař pro právo, svobodu a bezpečnost se proto budu společně se svými kolegy zodpovědnými za jiné oblasti politik, které se týkají drog, snažit zlepšit koordinaci drogových politik Komise a dodat jí formu, kterou si žádá jak efektivita, tak veřejná očekávání.

30. Jaké kroky učiníte s cílem zajistit, aby budování evropského prostou svobody, bezpečnosti a práva nebylo ovlivněno zvláštní situací v některých členských státech, aby schengenské normy (které v současnosti platí pro 22 členských států) byly přijaty jako obecné pravidlo Unie a aby bylo možné rozvíjet posílenou spolupráci v případech, kdy členské státy brání přijetí opatření zajišťující vyšší úroveň ochrany základních práv?

Ano. Článek 6 Smlouvy o Evropské unii spolu s Chartou základních práv Unie, která je nyní součástí Ústavní smlouvy, musí platit všude tam, kde členské státy jednají v rámci Evropy, včetně všech opatření k zajištění posílené spolupráce.

Mým dlouhodobým cílem by bylo, aby v oblasti spravedlnosti, svobody a bezpečnosti platila naše společná pravidla ve všech členských státech ve stejné míře a aby postupně došlo ke zrušení současné situace „proměnlivé geometrie“. Ale uznávám, že posílená spolupráce může být v některých případech nezbytná, aby EU nebylo bráněno v pokroku, když menšina členských států nebude sdílet sledovaný cíl. Schengen ve své podobě posílené spolupráce *sui generis* je toho jasným dokladem: opravdu, navzdory skutečnosti, že ne všechny členské státy měly za cíl zrušit kontroly na vnitřních hranicích, se podařilo vytvořit prostor volného pohybu osob a vypracovat všechna paralelní „doprovodná opatření“, jako je společná vízová politika, společný systém kontrol na vnějších hranicích a také posílená policejní a soudní spolupráce mezi členskými státy. Všech 10 nových členských států přijalo schengenská pravidla a normy, přestože jejich úplné zapojení do schengenského „acquis“ bude probíhat postupně, aby bylo možno zavést všechna nezbytná právní, technická administrativní a praktická opatření.

31. Jaká opatření učiníte, aby na jedné straně rozpočtové zdroje věnované na evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva, zejména při revizi finančního výhledu na období 2007 –2013 se zvláštní kapitolou nazvanou „občanství, svoboda, bezpečnost a právo“, umožnily dosáhnout politické cíle vymezené v rámci budoucího programu Tampere II a na straně druhé aby tyto zdroje byly spravovány účinným a transparentním způsobem?

Rozhodně.

Když se podíváme na vývoj rozpočtu Společenství za posledních pár let, je zřejmé, že realizace programu z Tampere byla doprovázena rychlým nárůstem počtu finančních programů, pilotních projektů a přípravných činností. Nové finanční výhledy umožňují zjednodušení a zracionalizování těchto nástrojů, což je cíl, který v zájmu průhlednosti velmi podporuji.

Souhlasím s nynější Komisí v tom, že evropské občanství má být jedním z nejvyšších politických cílů Unie na příští léta. Myslím si, že je zcela správné, že „evropské občanství musí sloužit k zaručení konkrétních práv a povinností, zejména svobody, spravedlnosti a bezpečnosti. Svoboda, bezpečnost a spravedlnost jsou základní hodnoty, které tvoří hlavní prvky evropského modelu společnosti.“

Zjednodušení a racionalizace zvýší průhlednost, takže potenciální „klienti“ programů budou ihned vědět, pro který obecný politický cíl bude jejich účast přínosem. Podle mého názoru by měly nové finanční prostředky mít co nejpodobnější společné způsoby dodávání, řízení a uplatňování co nejpodobnější.
Nová opatření by měla sloužit ke zlepšení efektivity programů jako politických nástrojů, přičemž by se cenné informace v rámci politiky získávaly prostřednictvím odpovídajících systémů kontroly a hodnocení. Měly by rovněž zajistit větší pružnost při přidělování prostředků na různé činnosti v rámci jedné oblasti politiky, a měly by tudíž pomoci rychle reagovat na nečekané události.

A konečně Vás mohu ujistit, že považuji za svou povinnost zajistit řádný dohled nad finančním řízením oddělení. Vyžadoval bych od svého oddělení, aby mě pravidelně informovalo o finančních pohybech, výsledcích auditu, jakémkoliv podezření na nesrovnalosti a o všech připomínkách Evropského parlamentu týkajících se finančního řízení.

32. Jaká opatření máte v úmyslu přijmout pro pokračování boje proti obchodování se ženami a dětmi v EU vzhledem k přijetí programu Daphne II (2004 – 2008)?

Komise včas pochopila význam tohoto jevu a hrála v boji proti obchodování s lidmi důležitou roli pomocí těchto prostředků:
- sdělení v letech 1996, 1998 a 2000;
- legislativních návrhů, např. týkajících se trestních postihů za trestné činy nezákonného obchodování a krátkodobých povolení k pobytu pro oběti, které spolupracují s odpovědnými úřady proti pachatelům a
- podporování výměny osvědčených postupů mezi odborníky, např. prostřednictvím workshopů financovaných z programů jako AGIS a DAPHNE a vytvoření skupiny odborníků zabývající se obchodováním s lidmi.

Třemi hlavními prvky obsáhlé politiky Komise proti obchodování s lidmi bude i nadále předcházení obchodování s lidmi, ochrana obětí a účinné stíhání a trestání pašeráků. Koordinace a spolupráce veřejných orgánů a organizací občanské společnosti (nevládních organizací) jsou rozhodujícími prvky této politiky. Tyto otázky jsou a nadále budou nedílnou součástí dialogu Komise s třetími zeměmi.
Komise bude pokračovat a zintenzivňovat svou činnost hlavně cestou hodnocení uplatňování rámcového rozhodnutí z 19. července 2002 týkajícího se boje proti obchodování s lidmi, podáním zprávy skupiny odborníků a zprávy Rady o výsledcích studie Childscope, která se týkala přínosu občanské společnosti v hledání pohřešovaných a sexuálně zneužívaných dětí. V roce 2005 bude předloženo sdělení, které posoudí pokrok v boji proti tomuto závažnému problému a navrhne další opatření tam, kde to bude vhodné.

Parlamentní výbor JURI

1. *Máte v úmyslu podporovat harmonizaci soukromého práva v oblastech týkajících se vytváření jednotného trhu, např. v obchodním právu nebo ve smluvním právu?*

Mou prioritou je vytvoření evropského prostoru soudnictví v otázkách občanskoprávních a obchodních. Při vytváření tohoto prostoru se musí vycházet především ze zásady vzájemného uznávání, jak bylo stanoveno Evropskou radou v Tampere a v „Programu vzájemného uznávání" přijatém v roce 2000. Proto jsem přesvědčen, že se vzájemné uznávání soudních rozhodnutí v EU musí realizovat především tak, že budou ve stále větším počtu oblastí přijata harmonizovaná pravidla pro jurisdikci a také harmonizovaná pravidla pro kolizi právních norem. Důraz na vzájemné uznávání však ve skutečnosti nevylučuje možnost, že k posílení vzájemné důvěry členských států v právní systémy bude nutno harmonizovat soukromé právo. Navíc bude možná třeba zajistit soulad nebo harmonizaci určitého množství minimálních norem procesního práva, jak to předpokládá Program vzájemného uznávání.

V každém případě bych rád zdůraznil, že pokud jde o obchodní právo a smluvní právo, existuje již několik nástrojů, které vytvářejí jistý stupeň harmonizace v určitých sektorech, jako je spotřebitelské a pojistné právo. Tato opatření nejen že podporují další sjednocování trhu, ale také posilují vzájemnou důvěru v právní systémy v Evropě. Proto cítím povinnost úzce spolupracovat se svými kolegy komisaři, aby se zajistilo, že harmonizace podstatné části občanského práva v oblastech spadající do jejich působnosti přispěje ke splnění těchto cílů.

2. *Jaká jsou podle Vašeho názoru omezení, která vyplývají ze zásady subsidiarity pro opatření v oblasti občanského práva? Dokázal byste si vůbec představit kodex Společenství týkající se smluvních a nesmluvních povinností?*

Je těžké odhadnout *in abstracto* dopad zásady subsidiarity na činnost Společenství, nejen pokud jde o občanské právo, ale i o jiné oblasti práva. Jsem toho názoru, že soulad se zásadou subsidiarity musí být posuzován zvlášť pro každou činnost navrhovanou na úrovni EU a na základě cílů dané činnosti. V tomto ohledu velmi podporuji, aby národní parlamenty hrály důležitější roli, tak jak to předpokládá budoucí Ústava.

Myšlenka kodexu Společenství týkajícího se smluvních a nesmluvních povinností je zajímavá v dlouhodobém horizontu, ale my potřebujeme postupovat po krocích. Byl zahájen akční plán pro evropské smluvní právo. V každém případě jsem pevně přesvědčen, že při vypracovávání příštího „Společného referenčního systému" bude potřeba úzce spolupracovat s různými zainteresovanými osobami a že tento proces by neměl být čistě teoretickým výkonem. Podle zásady subsidiarity se navíc musí pečlivě zvolit forma každé příští činnosti.

Rozhodně chci pokračovat v harmonizaci pravidel pro kolizi právních norem v oblasti smluvních a nesmluvních povinností tím, že budu prosazovat přijetí návrhu nařízení známého jako „Řím II" a řádné zapracování Zelené knihy o modernizaci a transformaci nařízení na základě Římské

dohody z roku 1980 („Řím I“). Jsem si jist, že existence harmonizovaných pravidel pro kolizi právních norem bude významným krokem při vytváření skutečného prostoru občanského práva. Jsem přesvědčen, že toho může být dosaženo brzy.

3. Jaká další opatření byste učinil pro zlepšení a využívání evropských soudních a mimosoudních sítí? Bylo by účelné dodat vzdělávání právníků a soudců hlubší evropský rozměr? Pokud ano, tak jakým způsobem?

Jsem přesvědčen, že vytvoření Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní otázky v roce 2001 je velkým přínosem k posílení soudní spolupráce, podpoře přístupu občanů k soudům a k účinnému zavádění právních předpisů Společenství. K dosažení svých cílů však musí Evropská občanská síť počítat s angažovanou účastí styčných bodů vytvořených členskými státy a s velkou podporou úřadů členských států. Chtěl bych v příštích letech zlepšovat fungování této sítě, upevňovat její činnost a vytvářet vztahy k jiným evropským sítím (jako např. k evropské síti EEJ Net pro mimosoudní vypořádání přeshraničních sporů). Doporučil bych proto členským státům, aby poskytly náležité prostředky na vybudování sítě na národní úrovni.

V oblasti trestního práva těžila evropská soudní síť ze začlenění svého sekretariátu a rozpočtu do sekretariátu a rozpočtu Eurojustu. Chtěl bych, aby se tato spolupráce ještě dále posilovala.

Pokud jde o přípravu na výkon soudcovských profesí, řada programů Společenství (rámcový program AGIS pro soudní a policejní spolupráci v trestních věcech) již podporuje tento druh činnosti. Mám za to, že podpora výměn soudců a prokurátorů v Evropské unii je velmi důležitá k vytvoření vzájemné důvěry, ke zvyšování úrovně znalostí nástrojů EU, k zajištění jejich řádného uplatňování v členských státech a k navazování pravidelných kontaktů mezi úředníky zodpovědnými za justiční vzdělávací instituce v členských státech a kandidátských zemích. Rád bych navázal na „výměnný program pro soudní orgány“ vytvořený Evropským parlamentem ve snaze vytvořit trvalou strukturu pro výměny a vzdělávání soudců.

4. Jaké jsou skutečné výhody, které jednotlivcům a společnostem přináší harmonizace procesního práva v přeshraničních případech? Jsou opatření dosud přijatá v této oblasti dostatečná?

Vidím několik výhod pro jednotlivce a společnosti vyplývajících z určité harmonizace procesního práva týkajícího se získávání rozsudku: snazší přístup k soudům, jednodušší a účinnější postupy a větší záruky dodržování práv zúčastněných stran, což také usnadní vzájemné uznávání konečných rozhodnutí. Dnes se například společnost, která má dlužníky v několika zemích, musí při vymáhání peněz řídit v každé zemi jiným postupem, použít jiné formuláře, dodržovat jiné termíny, jiné procedurální postupy atd. Podporuji návrh nařízení týkající se evropského postupu pro platební rozkaz. Za zajímavé považuji to, že tento návrh nenarušuje existující procesní právo, nýbrž je novým doplňkovým postupem, který mají věřitelé k dispozici. Je tedy pouze na nich, aby se svobodně rozhodli v každém konkrétním případě, zda chtějí použít národní postup nebo evropský.

Rozhodně se domnívám, že při realizování harmonizace je třeba brát ohled na národní tradice, že se tato harmonizace musí omezit na to, co je nezbytně nutné a uskutečňovat se jen v otázkách „přeshraničních hledisek“, což pro mě neznamená, že by se měla omezovat na tzv. „přeshraniční případy“. Neměli bychom například zakazovat společnostem se sídlem v jednom členském státě používat vůči dlužníkům ve stejném členském státě evropský postup, který je dostupný jejich mezinárodním konkurentům. To by se neshodovalo s cílem vytvořit jednotný prostor spravedlnosti pro všechny, a mohlo by to vzbudit otázky diskriminace. To platí pro každou další evropskou legislativu, jejímž cílem je poskytnout minimální procesní záruky za účelem usnadnit vzájemné uznávání: samozřejmě, že legislativa nemůže dělat rozdíly mezi „národními“ a „přeshraničními“ případy.

Do jaké míry bude harmonizace přínosná, bude samozřejmě záviset na kvalitě evropských právních předpisů; kladu si v této oblasti velké cíle a počítám s Vaší podporou.

5. Pokud jde o mezinárodní právo soukromé, jak si představujete budoucí vztahy k Haagské úmluvě, co soudíte zejména o aktivnější roli Parlamentu? Vidíte nějakou obtíž ve sladění zásady země původu s mezinárodním soukromým právem? Jaké kroky byste případně učinil na mezinárodní úrovni s cílem zajistit jednotný přístup v otázce rozhodného práva v případě transakcí prováděných přes Internet?

Haagskou úmluvu o mezinárodním právu soukromém považuji za jedno z našich nejlepších fór pro koherentní, organizované a multilaterální rozvíjení vztahů s třetími zeměmi v oblasti soudní spolupráce ve věcech občanskoprávních a obchodních. Proto se budu usilovně snažit co nejrychleji dokončit probíhající jednání týkající se vstupu Evropského Společenství do této organizace. Budu se také ze všech sil snažit v rámci Smlouvy najít nejlepší způsob, jak zohlednit oprávněné zájmy Evropského parlamentu v různých jednáních Haagské úmluvy.

Myslím si, že mezinárodní soukromé právo a zásada země původu se doplňují. Cílem pravidel kolize právních norem (ať již zahrnutá čistě do národního práva, do právních předpisů Společenství nebo do mezinárodních smluv) je rozhodnout v mezinárodních situacích, které právo se v dané situaci použije. Kritéria pro uplatnění se ani tak netýkají obsahu různých zákonů, ale souvislostí mezi těmito zákony a konkrétní situací. Zásada země původu je velmi důležitá. To znamená, že použití zákona členského státu pro společnosti založené v jiném členském státě nezpůsobí v rámci Evropského společenství neoprávněné omezení svobodného pohybu zboží a služeb.

Debaty na různých mezinárodních fórech o rozhodném právu v případě transakcí prováděných přes Internet jsou velmi složité, berou v úvahu různé hmotné zájmy a různé národní tradice. Rád bych aktivně přispěl k těmto diskusím, aby se našla vyhovující řešení, která by byla platná v globálním kontextu.

6. Jaká opatření máte v úmyslu přijmout s cílem zajistit, aby členské státy plně transponovaly a správně uplatňovaly právní předpisy EU? Budete požadovat sankce podle článku 228, zejména prostřednictvím řízení o porušování základních zásad před ESD? Existují podle Vás alternativní mechanismy, které by vedly ke stejnému výsledku?

Primární zodpovědnost za uplatňování právních předpisů Společenství, jak Smluv, tak i sekundární legislativy (nařízení, směrnic a rozhodnutí) nesou členské státy. Avšak spolupráce Komise s členskými státy je hlavním prvkem účinné kontroly uplatňování právních předpisů Společenství.

Vynaložím veškeré úsilí, abych shromáždil z členských států přesné informace o jejich prostředcích pro transponování právních předpisů EU a o praktických opatřeních přijatých k provádění jejich uplatnění. Budu trvat na tom, aby na základě pečlivých analýz byly zjištěny nesrovnalosti a nebudu váhat je zveřejnit. Podle současného právního rámce v otázkách spadajících pod hlavu VI Smlouvy o Evropské unii není článek 226 Smlouvy o Evropském společenství použitelný a kontrolní prostředky jsou omezené.

Mám proto v úmyslu zlepšit na jedné straně preventivní činnost k prosazování právních předpisů EU a na druhé straně nástroje kontroly a kontrolní postupy ke správnému uplatnění těchto předpisů.

Mým úmyslem je vypracovat tyto metody a zajistit, aby tam, kde mohou být užitečné, platily ve všech oblastech právních předpisů Společenství spadajících do mé působnosti. Účelem toho je posílit preventivní fázi kontroly. Příklady druhů metod, které je možno použít: vysvětlující sdělení o specifických oblastech právních předpisů Společenství (Smlouva i sekundární legislativa), využití výborů a sítí odborníků s cílem pomoci Komisi a dále ustanovování skupin odborníků *ad hoc* v určitých oblastech za účelem výměny informací a osvědčených praktických postupů mezi členskými státy.

Zajistím však, aby správné zavádění přijatých nástrojů bylo systematicky a pečlivě sledováno a aby zpráva, kterou Komise vypracovává na základě poskytnutých informací, byla včetně jejích závěrů k dispozici Parlamentu. Takové zprávy mají politický dopad, a pokud jde o citlivé záležitosti, jako je zavádění evropského zatykače, je velmi pravděpodobné, že se o nich bude široce diskutovat.

Stíhání domnělých porušení právních předpisů Společenství se provádí v několika fázích prostřednictvím řízení o porušení práva uvedeného v článcích 226 a 228 Smlouvy. Tato řízení se používají k odstranění jakýchkoliv pochyb o smyslu právních předpisů Společenství, aby se ukončilo porušování, a zajistilo se tak správné fungování právního systému Společenství.

V návaznosti na předcházející fáze vynesení rozsudku Evropského soudního dvora v otázce porušení podle článku 226 Smlouvy každé nesplnění rozsudku vydaného Evropským soudním dvorem, kterého se dopustí členský stát, musí být chápáno jako velmi vážné porušení právních předpisů EU. Je třeba si jasně uvědomit, že Komise v takových případech bude postupovat podle článku 228, což může nakonec vést k druhému předání Soudnímu dvoru, tentokrát provázenému uložením trestu.

Jak jsem již naznačil, hlavním cílem řízení o porušení práva je dosažení dodržování právních předpisů EU členskými státy, a tím umožnění evropským občanům a firmám plně využívat práva, která jim náleží.

Toho může být někdy účinně dosaženo prostřednictvím mechanismů, které doplní nebo nahradí formální řízení pro nesplnění povinnosti.

Mohu zmínit následující doplňkové mechanismy:

1- V případech častých a opakovaných porušení pravidel Společenství v dané oblasti se někdy ukázalo, že celkové jednání s příslušným členským státem bylo účinnější než řízení o porušení práva.

2- Takzvané „balíčkové schůze", které umožňují stálý dialog a spolupráci Komise a příslušných orgánů v členském státě s cílem prozkoumat „balíček" případů a najít řešení cestou mimosoudních řízení.

3- Pokud jde o uplatňování směrnic, které stanovují práva pro velké množství občanů a které vyžadují, aby bylo o každém případě jednáno a rozhodováno jednotlivě, může se osvědčit vytváření styčných bodů *ad hoc*.

4- A konečně vytvoření zvláštních a nezávislých národních úřadů přispěje v některých případech k usnadnění plnění úkolů, které Komise má z pozice ochránkyně Smlouvy.

7. Jaké konkrétní kroky máte v úmyslu učinit s cílem zajistit, aby členské státy transponovaly právní předpisy Společenství včas? Představte si situaci, kdy několik členských států, včetně Vašeho, nepřevede do svých právních předpisů zásadní směrnici o liberalizaci. Jde o opatření, které je v určitých kruzích nepopulární, a blíží se místní volby. Parlament naléhá na zahájení řízení o porušování základních zásad a právní služba je připravena případ otevřít. Volá Vám příslušný ministr z Vaší domovské země. Co mu řeknete? Co řeknete Parlamentu?

Aby bylo zaručeno účinné zavádění politik Společenství a aby tyto politiky měly požadovaný účinek, čímž by získaly důvěru veřejnosti, orgány musejí zajistit účinnou kontrolu uplatňování právních předpisů Společenství. Tato kontrolní úloha byla svěřena Evropské komisi v jejím výhradním postavení jako „ochránkyně Smlouvy".

Komise již používá zjednodušený a urychlený postup ve formě úředního oznámení národních prováděcích opatření, aby mohla sledovat plnění prvotních požadavků zavádět opatření na národní úrovni. Pomocí tohoto postupu lze automaticky hodnotit to, co členský stát učinil, a také na to okamžitě reagovat. Tento postup účinně fungoval v průběhu posledních let a bude se dále používat k zajištění komplexního plnění pozdějších úředních oznámení.

Komise již za účelem zlepšení transpozice směrnic zavedla řadu opatření. Komise musí tato opatření aktivně uplatňovat a rozšiřovat, aby bylo dosaženo co nejlepších výsledků.

Pokud na konci diskuse s členským státem a navzdory všem kladným opatřením učiněným ke zlepšení transpozice tento členský stát nemůže najít řešení v souladu s právními předpisy Společenství, musí Komise podle podmínek stanovených ve Smlouvě učinit nezbytné kroky. Tento postup je samozřejmě dost zdlouhavý, a členský stát má mnoho možností bránit svůj postoj.

Pokud ministr ve složité politické situaci zavolá odpovědnému komisaři, je komisař povinen ho vyslechnout. Ale buď existují nové faktory, které mění předcházející situaci, nebo komisař nemá důvod měnit svůj přístup, a bude tedy postupovat v souladu se Smlouvou. Systém Evropské unie se zakládá na zásadě právního státu, a žádný ministr tomuto faktu nemůže uniknout. Parlament by měl být o sledování procesu informován v souladu s existující legislativou a rámcovou dohodou. Taková situace vyžaduje zajištění rovnováhy mezi dodržováním pravidel a nutností zabránit tomu, aby se Komise stala faktorem ve volební kampani.

8. Jak usnadníte Parlamentu uplatňování jeho práva kontrolovat prováděcí pravomoci Komise (komitologie)? Jste odhodlán přistupovat k Parlamentu stejným způsobem a umožnit mu přístup k infomacím ve stejné míře jako Rada? Domníváte se, že je možné předjímat ustanovení Ústavy v této věci?

Souhlasím s tím, že průhlednost je základním prvkem při zajišťování odpovědnosti. Zejména pokud jde o práci tzv. „komitologických“ výborů, rád bych Parlament upozornil na skutečnost, že rozhodnutí Rady 1999/468/ES již zavazuje Komisi zajistit rázná opatření na posílení průhlednosti, včetně zveřejnění seznamu výborů a výroční zprávy o činnosti výborů.

Kromě těchto opatření zajišťujících široké veřejnosti průhlednost stanovuje rozhodnutí Rady také řád pro přednostní informace Evropského parlamentu, který byl dále objasněn v rámcové dohodě uzavřené mezi EP a Komisí. To Evropskému parlamentu umožňuje, aby byl informován o práci komitologických výborů a zejména aby podle legislativy přijaté postupem spolurozhodování uplatnil své právo kontroly zavádění opatření. Měl bych dodat, že od roku 2003 Komise používá veřejný rejstřík všech komitologických dokumentů, které předložila Evropskému parlamentu. Tento katalog umožňuje veřejnosti přímý přístup k mnoha dokumentům.

Ústava objasňuje právní rámec prováděcích pravomocí Komise a rozlišuje na jedné straně mezi pravomocemi přenesenými na Komisi, pomocí kterých Komise může doplnit nebo změnit nepodstatné prvky zákonů a rámcových zákonů (na které má EP a Rada stejný názor: článek I-36) a na druhé straně mezi skutečnými prováděcími úkony (pro které budou pravidla a obecné zásady stanoveny zákonem (tj. ve spolurozhodování): článek I-37). Pokud však jde o průhlednost při vykonávání těchto pravomocí Komisí, Ústava žádný další prvek nepřináší.

9. Jak důrazně máte v úmyslu naplňovat závazek z interinstitucionální dohody o zlepšení zákonodárné činnosti rušit zastaralé akty a zjednodušovat složité akty? Bude této otázce věnována zvláštní pozornost při rozšířeném posuzování dopadů?

Komise zahájila již v roce 2002 rozsáhlý akční plán lepší regulace, který poskytuje kontext a základ příspěvkům Komise k zavádění interinstitucionální dohody o zlepšení zákonodárné činnosti. Zcela podporuji program současné Komise na lepší regulaci a i v nové Komisi rozhodně budu v této důležité práci pokračovat ve snaze zajistit, aby nové právní předpisy nebyly příliš složité, aby byly zastaralé právní předpisy zrušeny a staré právní předpisy zjednodušeny.

Měl bych dodat, že vzhledem k tomu, že acquis v oblasti soudnictví a vnitřních záležitostí bylo vytvořeno poměrně nedávno, budu se pravděpodobně snažit přispět zejména k zajištění zjednodušení a kvality nových právních předpisů.

Integrovaný přístup Komise napříč všemi oblastmi za účelem hodnocení dopadu návrhů na politiku bude pro mé úsilí o zajištění vysoké kvality a jednoduchosti právních předpisů v oblasti soudnictví a vnitřních záležitostí zásadní.

10. Evropská komise připravuje budoucí hlavní směry pro nový program na léta 2004 – 2009 zaměřený na rozvoj Evropské unie jako jednotného prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Jaké jsou Vaše priority v oblasti občanského a procesního práva?

Je samozřejmě velmi důležité zajistit úplné a správné zavedení již přijatého „acquis“, a já sám se budu snažit věnovat tomuto úkolu potřebnou pozornost. Navíc budu na podporu účinného a praktického použití nástrojů Společenství využívat všech možností, které nabízí Evropská soudní síť v občanskoprávních záležitostech. Kromě toho jsem přesvědčen, že to, že bude věnována zasloužená pozornost zavádění, není důvodem ke zpoždění přijímání nových legislativních prostředků, jak zdůraznila Komise ve svém letošním červnovém sdělení.

Budu proto usilovat o prosazení zbývajících bodů nařízení z Tampere a pracovat na úplném zavedení vzájemného programu uznávání (zejména v těch oblastech, kde evropská pravidla vzájemného uznávání neexistují). Budu nadále věnovat pozornost i jiným oblastem, než těm, na které se pravidla vzájemného uznávání vztahují. Mám například pocit, že občané a ekonomické subjekty potřebují mít k dispozici posílené vzájemné uznávání nejen v oblasti soudních rozhodnutí. Např. v jednotné oblasti bez vnitřních hranic by měly soukromé a veřejné dokumenty cirkulovat co nejvolněji a administrativní formality, které volnému pohybu dokumentů brání, by měly být zrušeny nebo omezeny na nutné minimum. Dalším rysem mé politiky bude trvalá snaha o účinnější prosazování soudních rozhodnutí v EU, což je „Achillova pata“ společného prostoru občanského práva. Není třeba zdůrazňovat, že zajistím, aby další legislativní rozvoj ctil právní a soudní tradice členských států a aby byl na základě rozsáhlé diskuse se všemi zainteresovanými podporován.

11. Haagská konference o mezinárodním právu soukromém je v závěrečné fázi přípravy Úmluvy o výhradní volbě soudních dohod (dále jen „úmluva“) pro transakce mezi podniky. Evropská komise se jménem EU účastní sjednávání úmluvy. V mezičase Komise zahájila veřejnou diskusi na toto téma. Jaký je Váš postoj k výsledkům jednání? Jste pro přistoupení EU k úmluvě?

Stačí si přečíst dokumenty k diskusi, na kterou se odvoláváte, aby bylo každému zřejmé, jak složitý je návrh Úmluvy o výhradní volbě soudních dohod a jak těžká jsou pokračující jednání. Cílem veřejné debaty je umožnit Komisi, aby lépe pochopila obavy evropských firem a jiných zainteresovaných stran a aby lépe zhodnotila možný dopad různých možností zvažovaných během jednání. Jsem přesvědčen, že úspěšná úmluva by byla velkou pomocí pro mezinárodní obchod a přínosem pro evropské firmy. Ale vše závisí na výsledku jednání: dosáhneme-li vyrovnané úmluvy, která bude chránit oprávněné zájmy evropských společností, budu samozřejmě podporovat přistoupení Společenství k této úmluvě. V každém případě si vzhledem k její důležitosti myslím, že by se po skončení jednání, před tím, než Komise navrhne Radě, aby podepsala přistoupení k úmluvě, měl na základě konečného textu odpovídajícím způsobem posoudit její dopad.

12. Ochrana práv občanů je jádrem našeho demokratického systému založeného na právním státu. Charta základních práv, která je součástí Ústavní smlouvy a evropského právního řádu poskytuje občanům ještě větší ochranu, dokonce proti jejich vlastnímu členskému státu. Týká se občanů jako spotřebitelů, pracovníků, důchodců, pacientů, studentů, úředníků, ale také jako občanů Unie ve vztahu k evropským institucím a jejich zaměstnancům. Jaké jsou Vaše priority v oblasti právní a soudní ochrany občanů?

Naprosto souhlasím, pokud jde o důležitost ochrany práv občanů, která by měla být právním systémem v každém členském státě účinně chráněna.

V tomto ohledu jsem toho názoru, že zlepšení účinnosti a fungování soudnictví by mělo být hlavní prioritou. Z toho důvodu budu podporovat práci Evropské komise na efektivitě justice („CEPEJ“) v rámci Rady Evropy a chci k ní přispět. V mezích pravomoci Unie budeme určitě také vyzváni, abychom posoudili mnoho aspektů týkajících se účinnosti justice (omezování zpoždění, účinné provádění rozhodnutí atd.).

Také si myslím, že do soudní ochrany občanů patří účinný přístup k soudům, jak stanovil soud ve Štrasburku. Budu samozřejmě směřovat ke splnění tohoto cíle v evropském kontextu, a mým úmyslem je zaručovat ne teoretická nebo iluzorní práva, nýbrž práva, která jsou praktická a účinná. V tomto ohledu směrnice o právní pomoci a odškodňování obětí zločinu dokazuje záměr EU zlepšit právní ochranu občanů. Mým cílem je zajistit řádné zavedení této směrnice členskými

státy a v případě nutnosti doplnit tato pravidla přijetím nových opatření, která by sloužila stejnému účelu.

13. Dne 28. dubna 2004 předložila Evropská komise návrh rámcového rozhodnutí týkajícího se práv podezřelých a obžalovaných v trestním řízení v celé Unii. Souhlasíte s tím, že jde o jednu z hlavních priorit EU, pokud si má získat všeobecnou důvěru, s přihlédnutím k tomu, že právní nástroje, které mají citelný dopad na základní práva, jako např. evropský zatykač, jsou již v platnosti? Jaký je Váš přístup, pokud jde o vytvoření podmínek pro to, aby byl tento akt přijat co nejdříve?

Plně zastávám názor, že opatření, které bude zaručovat ochranu práv a podporovat vzájemnou důvěru, má zásadní význam. Zavedení opatření na ochranu práv jednotlivců se předpokládalo vTampere současně s nástroji, jako je evropský zatykač a další iniciativy navržené k usnadnění stíhání; není výsledkem reakce na tyto iniciativy, ale spíše doplňkem. Navržené rámcové rozhodnutí o určitých procesních právech v trestních řízeních zajistí plynulejší fungování všech opatření pro zajištění vzájemného uznávání, jakmile budou členské státy ochotnější uznat, že jiný členský stát má k dispozici řádné záruky. Je důležité, aby ti odborníci, kteří v této oblasti pracují a pracují s takovými nástroji vzájemného uznávání, jako je evropský zatykač, měli nezbytnou důvěru v systémy jiných soudních a policejních orgánů EU, protože jejich bezproblémové každodenní fungování závisí na tom, jestli budou těmto nástrojům a systémům důvěřovat.

Učiním vše, co bude možné, aby navržené rámcové rozhodnutí bylo přijato Radou a zavedeno v členských státech co nejdříve. Otázkou je, jestli bude Rada schopna dosáhnout jednomyslného souhlasu. V minulosti vyjádřily některé členské státy určitou zdrženlivost. Můj předchůdce komisař Vitorino si vyslechl názory zástupců členských států, když se v březnu 2003 na neformálním summitu Rady pro justici a vnitro (JAI) ve Verii diskutovalo o Zelené knize o procesních pojistkách, která těmto opatřením předcházela. Přijatý text zohledňuje mnohé z obav vyjádřených ve fázi konzultace; doufám, že tyto obavy byly dostatečně vyslyšeny, aby členské státy, které se dosud stavěly proti, mohly tento návrh podpořit.

14. Co pokládáte za prioritu a za občanské cíle pro příští léta, aby pokročilo naplňování agendy z Tampere směřující k vytvoření evropského prostoru práva, konkrétně z hlediska občanského a obchodního práva?

Přístup, který jsem naznačil ve své odpovědi na předcházející otázku, znamená pokračovat v mnoha konkrétních činnostech a v legislativních návrzích.

Za účelem zavedení zbývajících opatření vytyčených agendou z Tampere jsem povinen pokračovat v práci na návrhu „Řím II“ o právu použitelném na nesmluvní povinnosti, na navrženém nařízení o platebních rozkazech a na budoucích návrzích o bagatelních záležitostech a o mediaci (ADR).

Kromě toho bych rád brzy představil návrhy ohledně vyživovací povinnosti a ohledně modernizace a komunitarizace Římské dohody o právu použitelném na smluvní povinnosti („Řím I“).

Poté bych rád pokračoval v práci dvěma různými směry: za prvé bych chtěl dosáhnout vzájemného uznávání ve dvou klíčových oblastech zastřešených tímto programem, kterými jsou závěti a dědictví a majetkové aspekty rodinného práva, a za druhé bych rád zhodnotil fungování již přijatých nástrojů, zejména nařízení Brusel I a Brusel II, za účelem jejich zlepšení a pokračování v postupném odstraňování „doložky vykonavatelnosti“, což vyvolá nutnost vypracovat dodatečná opatření jako určité minimální procesní záruky pro posílení důvěry mezi členskými státy.

Pokud jde o činnost v jiných oblastech, jako je posílení uznávání některých soukromých a veřejných dokumentů, domnívám se, že například bude třeba zlepšit vzájemné uznávání potvrzení nabytí dědictví, administrativních dokumentů potřebných k aktualizování evidence majetku atd. A konečně, co se týče prosazování, co nejdříve hodlám zahájit patřičné konzultace a přípravné práce v těch oblastech, které již byly stanoveny (jako dočasná a ochranná opatření, průhlednost majetku dlužníků a předkládání bankovních účtů), a stanovím další opatření která jsou nezbytná k zajištění účinného provádění soudních rozhodnutí.